

Årsrapport 2023

Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll
og æresrelatert vold

Årsrapport 2023

BARNE-, UNGDOMS- OG
FAMILIEDIREKTORATET

Postadresse:

Postboks 2233
3103 Tønsberg

Besøksadresse:

Fredrik Selmers vei 3
0663 Oslo

Sentralbord:

466 15 000

ISBN:

978-82-8286-406-0

Design:

Per Høj Reklamebyrå

Foto:

© Getty Images

Bestilling:

bufetat.no/bestilling

[Bufdir.no](https://bufdir.no)

Forord

Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (Kompetanseteamet) er et nasjonalt tverrfaglig team som skal bidra til at tvangsekteskap, æresrelatert vold, negativ sosial kontroll og kjønnslemlestelse forebygges og avdekkes, og at utsatte får god hjelp. Vi gjør dette gjennom å gi kompetanse og veiledning til tjenester og frivillige organisasjoner som møter utsatte i sitt arbeid. Vi veileder også utsatte som henvender seg til oss og setter dem i kontakt med relevant hjelpeapparatet når det er nødvendig.

I begynnelsen av 2023 lanserte Proba Samfunnsanalyse en evaluering av Kompetanseteamet. Evalueringen er et av tiltakene i Regjeringens handlingsplan – Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024) som omhandlet videreutvikling av Kompetanseteamet. Evalueringen viste at tjenesteapparatet i stor grad er fornøyd med veiledning og annen bistand i enkeltsaker og med kompetansehevingen de har mottatt. Tilbakemeldingene viste at Kompetanseteamet gjør en god og viktig jobb. Det ble imidlertid påpekt at ressursituasjonen i Kompetanseteamet er en utfordring, mye på grunn av økningen i antall saker som teamet jobber med. Rapporten viste til en dobling i antall saker fra 2013 til 2021.

I 2023 har Kompetanseteamet veiledet eller på annen måte bistått i 1137 enkeltsaker, som nok en gang er et høyere tall enn noen tidligere år. Tallene sier ikke noe om omfanget av personer som utsettes for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i Norge, fordi sakene som registreres kun er sakene Kompetanseteamet får henvendelse om og bistår i. Tallene og økningen kan imidlertid tyde på at det er flere som får hjelp nå enn tidligere. Flere og flere i tjenesteapparatet blir kjent med Kompetanseteamet og bruker oss, samtidig som kompetansen i tjenestene til å avdekke saker har økt.

Det har vært stor utvikling på fagområdet. Tematikken ble satt på dagsordenen i 1992, med en stor mediasak om tvangsekteskap. På denne tiden var tvangsekteskap, æresrelatert vold, negativ sosial kontroll og kjønnslemlestelse en lite kjent problematikk i Norge. Etter dette har handlingsplanene blitt mange, tiltak gitt resultater og kompetansen i tjenesteapparatet økt. Mye av utviklingen har skjedd takket være minoritetskvinner som har kjempet for sine og andres rettigheter og frivillige organisasjoner som har jobbet med tematikken side om side med det offentlige hjelpeapparatet. Et økende politisk engasjement har satt tematikken på agendaen, løftet behovet for kunnskap på feltet og iverksatt flere nødvendige tiltak. Gjeldende handlingsplan – Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024) har bidratt til styrkingen av arbeidet med 33 tiltak.

Myndighetene har det siste året jobbet med en opptrappingsplan mot vold i nære relasjoner og vold mot barn. Opptrappingsplanen ble lansert på slutten av året 2023. Planen beskriver æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og ufrivillig opphold i utlandet som en del av voldsfeltet som må forebygges og bekjempes på linje med annen vold i nære relasjoner og vold mot barn. Kompetanseteamet mener en slik samordning av voldsfeltet er viktig, slik at innsatsen og tiltakene mot vold i nære relasjoner kan ses i sammenheng. Forebygging av vold og hjelp til utsatte utføres av de samme tjenestene. Derfor er styrking og kompetanseheving av disse avgjørende for fremtidig avdekking og håndtering av ulike former for vold og uavhengig av bakenforliggende motiver for volden.

Innhold

Sammendrag	VI
Summary	VII
1 Om Kompetanseteamet	1
1.1. Kompetanseteamets sammensetning	2
1.2. Kompetanseteamets mandat og formål	3
1.3. Kjennsvarsarbeid	3
1.4. Kompetanseheving	3
1.5. Innspillsarbeid	4
2 Erfaringer fra arbeidet med enkeltsaker	5
2.1. Ambivalens hos barn og unge	6
2.2. Seksuelle overgrep i en æreskontekst	7
2.3. Vold og negativ sosial kontroll i trossamfunn	8
3 Tall og analyse	11
3.1. Antall saker totalt	12
3.2. Saker fordelt på bostedsfylke	13
3.3. Saker fordelt på hovedbekymring	13
3.3.1. Trusler og vold	14
3.3.2. Negativ sosial kontroll	14
3.3.3. Ufrivillig opphold i utlandet	16
3.3.4. Tvangsekteskap	17
3.3.5. Kjønnslernlestelse	17
3.3.6. Barneekteskap	18
3.4. Andre bekymringer i sakene	18
3.5. Utøvere	19
3.6. Saker fordelt på kjønn	19
3.7. Saker fordelt på alder	20
3.7.1. Saker som gjelder voksne	21
3.7.2. Saker som gjelder barn	21
3.8. Hvem henvender seg til Kompetanseteamet	21
3.8.1. Saker fra barnevernstjenesten	22
3.8.2. Saker fra politiet	23
3.8.3. Saker fra utenriksstasjoner med og uten spesialutsending for integreringssaker	23
3.8.4. Saker fra mangfoldsrådgivere / skole med mangfoldsrådgiver	24
3.8.5. Saker fra utlendingsdirektoratet (UDI)	24
3.8.6. Saker fra NAV	25
3.8.7. Saker fra helsetjenesten	25
3.8.8. Saker fra krisesentre	26
3.8.9. Saker fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)	26

3.9. Saker fordelt på landbakgrunn	27
3.9.1. Syria	27
3.9.2. Irak	28
3.9.3. Pakistan	28
3.9.4. Somalia	28
3.9.5. Afghanistan	28
3.9.6. Russland	28
3.9.7. Norge	29
3.10. Utlendingssaker	29
4 Utsatte i utlandet	31
4.1. Barn i utlandet	34
4.2. Refusjon av reisekostnader og koordinering av mottakelsen i Norge	34
5 Bo- og støttetilbudet	39
5.1. Innflyttinger og beboere i 2023	41
5.2. Personer som ble vurdert for bo- og støttetilbudet i 2023	41
Vedlegg 1: Statistikk	43
Tabelloversikt	44
Alle saker	45
Utlendingssakene	48
Utsatte i utlandet	50
Saker som gjelder barn	51
Tall per landbakgrunn fordelt på hovedbekymring, kjønn og alder	54
Vedlegg 2: Oversikt over kompetanseheving og kjennskapsarbeid i 2023	59

Sammendrag

Kompetanseteamet gir veiledning og annen bistand til tjenester i det offentlige hjelpeapparatet, frivillige organisasjoner og enkeltpersoner. I årsrapporten for 2023 presenterer Kompetanseteamet statistikk over enkeltsaker vi har jobbet med det siste året. Rapporten omhandler også erfaringene fra arbeidet med sakene. Kompetanseteamets årsrapport gir ikke tall på omfanget av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i Norge. Våre tall gjenspeiler kun hvor mange enkeltsaker teamet har veiledet i.

Kompetanseteamet veiledet i rekordmange saker i 2023. Med hele 1137 saker dette året har det vært en økning på 28 % fra 2022. Økningen i antallet saker som Kompetanseteamet blir kontaktet om, kan komme av at tjenestene har blitt flinkere til å avdekke saker som omhandler negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Det kan også handle om at Kompetanseteamet er blitt mer kjent i tjenesteapparatet. Få henvendelser om saker fra en tjeneste kan handle om at saker ikke avdekkes, at det ikke er behov for veiledning, eller at de ikke kjenner til Kompetanseteamet.

I 2023 var barnevernstjenesten den instansen som tok kontakt om flest saker. Dette gjaldt 18 % av sakene til Kompetanseteamet. Etter barnevernstjenesten var politiet den instansen som tok kontakt om flest saker, med 17 % av det totale antallet.

Kompetanseteamet registrerer hvor mange saker som gjelder utsatte som befinner seg i utlandet når vi blir kontaktet. I 2023 gjaldt dette 268 saker, som er 24 % av det totale antallet saker dette året. 65 % av disse sakene gjaldt barn i utlandet. Fra 2022 til 2023 har det vært en økning på 29 % for saker der den utsatte befinner seg i utlandet.

Vi registrerer en hovedbekymring i hver av sakene vi jobber med. I 2023 gjaldt 38 % av sakene «trusler og vold». Dette har vært den

største hovedbekymringskategorien i sakene gjennom flere år. En annen stor hovedbekymring i sakene er «Ufrivillig opphold i utlandet». Denne bekymringen gjelder 18 % av sakene. Det har vært nesten en dobling av denne hovedbekymringen fra 2022 (113 saker) til 2023 (209 saker). I tillegg er det registrert 102 saker der hovedbekymringen er «frykt for ufrivillig opphold i utlandet». Disse sakene gjelder en frykt for at ufrivillig opphold kan skje, og der man mistenker at personer er ufrivillig i utlandet.

I 2023 har Kompetanseteamet holdt innlegg på 64 ulike arrangementer, seminarer og fagdager. Mange av kompetansehevingssopdragene var rettet mot bestemte tjenester, mens andre var åpne for flere.

I rapporten løfter vi frem Kompetanseteamets erfaringer med ambivalens hos barn og unge som har vært eller er utsatt for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Barnevernstjenesten er en av flere instanser som forteller at barnet først snakker om alvorlige trusler og vold i hjemmet for deretter å trekke tilbake uttalelsene. Når barnet mottar omsorg og utsettes for vold og trusler fra samme person, har dette alvorlige konsekvenser for tilknytningen. Dette kan komme til uttrykk som ambivalens hos barnet.

Kompetanseteamet viser også til erfaringer fra saker der vi i veiledning blir gjort kjent med at personen har vært utsatt for seksuell vold / seksuelle overgrep. Vi ønsker å belyse hvordan holdninger og mekanismer i enkelte grupper og enkelte familier kan være til hinder for at informasjon om seksuelle overgrep deles med hjelpeapparatet.

Summary

The Expert Team provides guidance and other forms of assistance to public services, voluntary organizations, and individuals. In the annual report for 2023, the Expert Team presents statistics on cases we have been working on over the past year. The annual report also includes the team's experience with the cases. The report does not cover the extent of negative social control and honour-based violence in Norway. The statistics reflect the number of singular cases the team have assisted in.

In 2023, the number of cases where the Expert Team provided guidance reached an all-time high, with a total of 1137. This is an 28 % increase in cases from 2022. The increase could be due to services becoming more skilled at uncovering cases involving negative social control and honour-based violence and because the Expert Team has become more recognized in certain services. Few inquiries from a service may mean either that cases are not uncovered, that they lack information about the Expert Team, or that there is no need for guidance.

In 2023, the top two agencies to contact the Expert Team were the child welfare services and the police, accounting for 18 % and 17 % of the total number of cases respectively.

In each case, The Expert Team registers whether the individual is located abroad. In 2023, this applied to 268 cases, which is 24 % of the total number. 65% of these cases concerned children abroad. From 2022 to 2023, there has been a 29 % increase in cases where the individual at risk is located abroad.

A primary concern is registered in each of the cases. In 2023, 38 % of the cases concerned "threats and violence." This has been the largest primary concern in cases for several years. Another significant primary concern is "involuntary stay abroad," which applies to 18% of the

cases. There has been nearly a doubling of this primary concern from 2022 (113 cases) to 2023 (209 cases). Additionally, 102 cases have been registered with "fear of involuntary stay abroad" as a primary concern. These cases involve concern of a fear that an involuntary stay abroad may occur, and where it is suspected that individuals are abroad involuntarily.

In 2023, the Expert Team contributed to 64 different events, seminars, and skills training for professionals. Many of the skills training assignments were aimed at specific services, while others were open for multiple agencies.

In the report, we highlight the Expert Team's experiences with ambivalence in children and young people who have been, or are, exposed to negative social control and honour-based violence. The child welfare services are one of several agencies that report that children who initially inform about serious threats and violence at home, retract the statements later. When a child is cared for but also subjected to violence and threats from the same person, it results in significant consequences for attachment. This can be displayed as ambivalence in the child.

The Expert Team also shares experiences from cases where we, through guidance, became aware that the individual has been subjected to sexual violence/sexual abuse. We aim to shed light on how attitudes and mechanisms in certain groups and families can hinder victims from sharing information about sexual abuse with services that provide help.

Kapittel 1

Om

Kompetanse-

teamet

< Innholdsfortegnelse

1.1

Kompetanseteamets sammensetning

Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (Kompetanseteamet) har eksistert siden 2004.¹ Kompetanseteamet består av representanter fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), Politidirektoratet (POD), Utlendingsdirektoratet (UDI), Arbeids- og velferdsdirektoratet (AVdir), Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) og Helsedirektoratet (Hdir). Teamet koordineres av Bufdir.

Den tverretatlige sammensetningen gjør at Kompetanseteamet har spisskompetanse på

flere relevante fagfelt. Sakene kan være komplekse og involvere ulike instanser, og derfor er det viktig at medlemmene i Kompetanseteamet med sine ulike fagfelt utfyller hverandre og kan gi en helhetlig veiledning.

I 2023 lanserte Proba Samfunnsanalyse en evaluering av Kompetanseteamet, som resultat av et oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet (Proba Samfunnsanalyse 2023).²

Fagområder og ansvarsfordeling kort oppsummert:

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (stillingsandel 400 %)

- › Koordinerer teamet, og har ansvar for teamets veiledningstelefon.
- › Koordinerer og tildeler plasser i det nasjonale bo- og støttetilbudet
- › Forvalter refusjonsordningen som dekker retur til Norge for utsatte i utlandet
- › Har hovedansvar for veiledning i saker som gjelder barn og har barnefaglig ansvar i teamet
- › Svarer på spørsmål innenfor teamets fagområde på Ung.no

Utlendingsdirektoratet (stillingsandel 100 %)

- › Veileder ved problemstillinger knyttet til oppholds- og asylsaker eller andre forhold i forbindelse med utlendingssaker.

Politidirektoratet (stillingsandel 100 %)

- › Veileder om sikkerhet og strafferettslige spørsmål og har det politifaglige ansvaret i teamet.

Arbeid- og velferdsdirektoratet (stillingsandel 100 %)

- › Veileder i saker som omhandler lover og regelverk knyttet til NAVs ansvarsområder.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (Stillingsandel 50 %)

- › Veileder i spørsmål knyttet til nyankomne flyktninger og innvandrere, og i saker som gjelder bosetting eller som omhandler rettigheter etter integreringsloven
- › Bidrar til teamets samarbeid og erfaringsutveksling med IMDis mangfoldsrådgivere, spesialutsendinger for integreringsaker og IMDis fagteam for forebygging av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold.

Helsedirektoratet (Stillingsandel 20 %)

- › Veileder om forebygging av kjønnslemlestelse og helsehjelp i forbindelse med gjennomført kjønnslemlestelse. Representanten har hovedansvar for veiledning om kjønnslemlestelse, når det berører helsehjelp/helsetjenestene.

¹ Teamet endret i 2023 navn fra det tidligere navnet Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll, etter anbefalinger i Proba Samfunnsanalyses evaluering av Kompetanseteamet

² <https://proba.no/rapport/evaluering-av-kompetanseteamet-mot-tvangsekteskap-kjønnslemlestelse-og-negativ-sosial-kontroll/>

1.2.**Kompetanseteamets mandat og formål**

Hovedformålet med Kompetanseteamet er å bidra med kompetanse og veiledning til tjenesteapparatet og deres arbeid mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll. Kompetanse i tjenesteapparatet er en forutsetning for å kunne forebygge, avdekke og gi god hjelp til utsatte. Kompetanseteamet gir også råd og veiledning til enkeltpersoner som selv er utsatt eller som ønsker å hjelpe en slektning, venn eller bekjent.

I henhold til mandatet³ er Kompetanseteamets viktigste oppgaver:

- › Gi råd og veiledning til tjenesteapparatet og utsatte i enkeltsaker.
- › Bidra med kompetanseheving internt i direktoratene og i tjenesteapparatet.
- › Koordinere og tildele plasser i det nasjonale bo- og støttetilbudet for personer over 18 år utsatt for tvangsekteskap eller æresrelatert vold.⁴
- › Være kontaktpunkt for Utenriksdepartementet (UD) i saker hvor personen(e) befinner seg i utlandet, for å foreta den nødvendige koordinering med berørte etater i Norge.
- › Forvalte refusjonsordningen regulert i rundskriv F-02/2018 Utgifter til hjemreise til Norge ved negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.⁵
- › Besvare spørsmål om tvangsekteskap, æresrelatert vold, negativ sosial kontroll, ufrivillig opphold i utlandet og kjønnslemlestelse på www.ung.no.⁶
- › Dokumentere erfaringer og bidra til kunnskapsutvikling gjennom teamets årsrapport.
- › Samarbeide med relevante frivillige organisasjoner som ivaretar viktige oppgaver på feltet.

1.3.**Kjennskapsarbeid**

Det er i flere evalueringer og rapporter blitt bemerket at Kompetanseteamet ikke er tilstrekkelig kjent for tjenesteapparatet i Norge. Økningen i antall saker tyder på at teamet har blitt mer kjent det siste året, men det er fortsatt en vei å gå for at teamet skal bli godt kjent i hele landet.

Kompetanseteamet jobber aktivt med å gjøre teamet kjent gjennom foredragsvirksomhet, nettverksbygging, media og gjennom spredning av filmer som er laget av Kompetanseteamet i 2022.⁷ Vi får også drahjelp i kjennskapsarbeidet gjennom samarbeidspartnere som informerer om Kompetanseteamet og oppfordrer tjenester til å ringe for veiledning i enkeltsaker. Teamet er kjent med at blant annet IMDis fagteam for forebygging av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, mangfoldsrådgiverne, Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) og Hjelpeskilden informerer om Kompetanseteamet når de holder foredrag eller arrangerer seminarer. Vi ser at både krisesenter, barnevernstjenesten, politi og frivillige organisasjoner henviser tjenester og enkeltpersoner til Kompetanseteamet i enkeltsaker.

1.4.**Kompetanseheving**

Kompetanseheving av hjelpeapparatet er en viktig del av teamets arbeid, og vi tilbyr kompetanseheving både for tverrfaglige fora og til ulike tjenester. Medlemmer av teamet deltar iblant også i møter med ansatte i tjenester, der vi både bidrar med veiledning i enkeltsaker og kompetanseheving. Kompetanseteamet spisser opplegget basert på bestillingen og hvilken tjeneste vi skal møte. Vi driver kompetanseheving innen både fenomenforståelse, kartlegging, vurdering og håndtering i enkeltsaker.

I løpet av 2023 har Kompetanseteamet finansiert og arrangert et seminar i forbindelse med at årsrapporten ble lagt fram samt to fagdager om negativ sosial kontroll i trossamfunn. Vi har også holdt innlegg på 64 ulike arrangementer, seminarer og fagmøter. Disse er som regel arrangert og finansiert av andre instanser. Enkelte kompetansehevingsoppdrag har vært gjennom

³ [mandat-kompetanseteamet-mot-tvangsekteskap-kjønnslemlestelse-og-negativ-sosial-kontroll.pdf \(bufdir.no\)](#)

⁴ [Botilbud for personer utsatt for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold | Bufdir](#)

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-f-02-18/id2632326/>

⁶ [Kompetanseteamet svarte i 2023 på 37 spørsmål på ung.no.](#)

⁷ https://www.youtube.com/results?search_query=Kompetanseteamet+mot+negativ+sosial+kontroll+og+%C3%A6resrelatert+vold

< Innholdsfortegnelse

ført i samarbeid med andre instanser som RVTS, Hjelpeskilden, IMDi sitt fagteam, mangfoldsrådgivere og spesialutsendinger for integreringssaker. For en oversikt over kompetansehevingssoppdrag i 2023 se vedlegg 2 bakerst i rapporten.

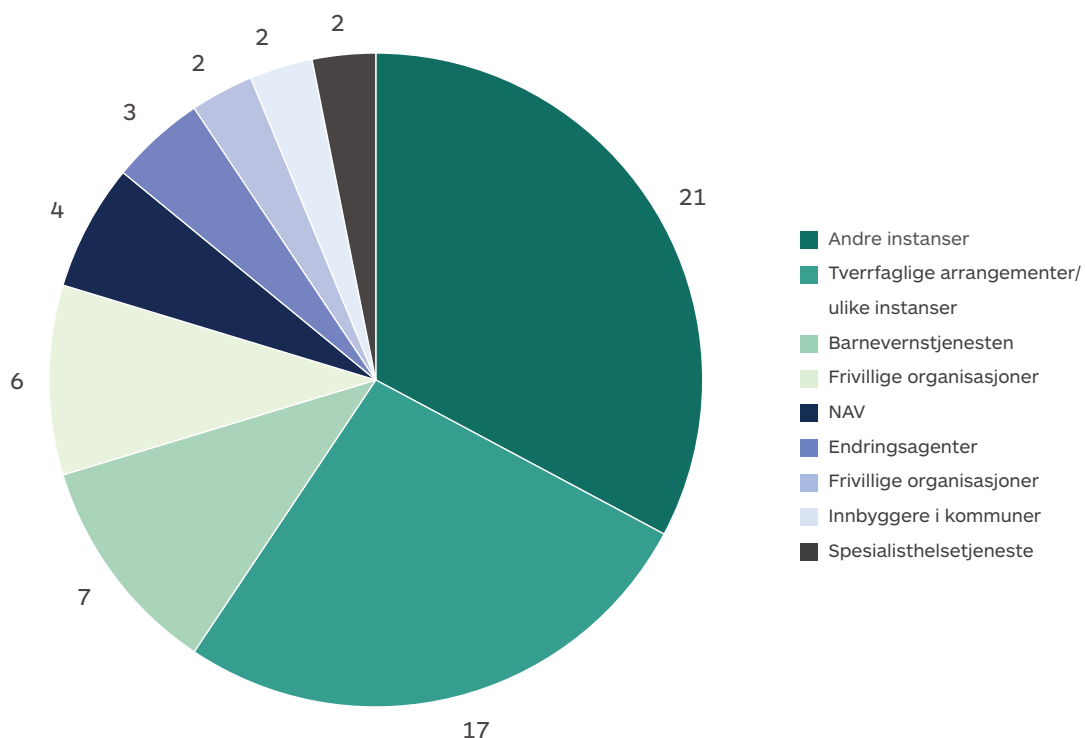
Kompetanseteamet har ved flere anledninger i 2023 vært sakkyndig vitne, både i Barneverns- og helsenemnda og i rettsaker. Fra sakkyndig vitne er det spesielt kunnskap om fenomen, hvordan betydningen og vektlegging av ære påvirker foreldrerollen, storfamilien og familiens nettverk, samt konsekvensene av brudd på æreskodeksen, som er etterspurt.

1.5.

Innspillsarbeid

Flere av Kompetanseteamets representanter har i løpet av 2023 bidratt med innspill til pågående forskning, utredninger, veiledere, rapporter og til Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner.⁸ Vi har i tillegg gitt innspill til lovutvalget som skal utrede de samlede juridiske problemstillingene i saker som gjelder negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og psykisk vold gjennom sine respektive direktorater. Representanter i Kompetanseteamet har i løpet av året deltatt i flere referansegrupper.

Kompetansehevingssoppdrag etter målgrupper

⁸<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-styrker-arbeidet-mot-vold-og-overgrep-mot-barn-og-vold-i-naere-relasjoner/id3019683/>

Kapittel 2

Erfaringer fra arbeidet med enkeltsaker

< Innholdsfortegnelse

Gjennom henvendelser fra tjenesteapparatet, frivillige organisasjoner, utsatte selv og støttepersoner har Kompetanseteamet over to tiår opparbeidet erfaringer fra flere tusen enkeltsaker. I årsrapportene fremhever vi noen av disse erfaringene.

I tidligere årsrapporter har vi satt fokus på gutter og menn som utsettes for æresrelatert vold, på utsatte som identifiserer seg som LHBTIQ+, og negativ sosial kontroll i trossamfunn (2022).⁹ Vi har også adressert ekstra sårbare grupper som står i et avhengighetsforhold til voldsutøverene (2021)¹⁰ samt utfordringer knyttet til voldsutsatte med kort botid i Norge og deling av bilder og videoer eller trusler om dette som en kontrollmekanisme brukt av voldsutøvere (2020).¹¹

Negativ sosial kontroll i trossamfunn har vært et tema i flere årsrapporter, og vi ønsker også i år å synliggjøre aspekter ved denne kontrollen. Vi ønsker også å løfte frem våre erfaringer med ambivalens hos barn og unge, og med seksuelle overgrep mot personer som er del av en familie og et nettverk som vektlegger familieæren.

2.1.

Ambivalens hos barn og unge

Det å utsettes for vold fra sine nærmeste er noe av det verste barn kan oppleve. Barn er avhengige av sine omsorgspersoner. Når de som skal være trygge støttepersoner, skaper frykt og usikkerhet, settes barnet i en tilstand av konstant beredskap. Barn som opplever vold og utrygghet i hjemmet, kan også oppleve gode stunder og nærhet med sine omsorgsgivere. Samtidig vil mange barn også i gode stunder ha en utrygghet, fordi de ikke vet når neste voldsepisode kan skje. Barna kan også oppleve en utrygghet fordi kjærligheten føles betinget. De kan miste frihet eller andre goder kan bli tatt bort, om man ikke har fulgt reglene og «oppført seg bra».

Når barnet mottar omsorg og utsettes for vold og trusler fra samme person, har dette alvorlige konsekvenser for tilknytningen. Barnet kan bli usikker i samspill med andre, fordi omverdenen

virker utrygg og uforutsigbar. Dette kan komme til uttrykk som ambivalens hos barnet. Ambivalensen blir en del av barnets smerteuttrykk.

I flere saker oppgir barnevernstjenesten at barnet forteller om alvorlige trusler og vold i hjemmet for deretter å trekke tilbake uttalelsene. Det kan dreie seg om svært alvorlige tilfeller der barnet må bo utenfor hjemmet og kanskje på skjult adresse for å ivareta barnets sikkerhet. I flere saker ser vi at barnet som ønsket hjelp for å komme bort fra den farlige hjemmesituasjonen, endrer mening. Barnet ønsker ikke lenger kontakt med barnevernstjenesten som de i utgangspunktet ba om hjelp fra. Barnevernstjenesten som tidligere har opplevd et veldig engstelig barn, ser at barnet nå plutselig vil hjem. Noen ganger kan ambivalensen hos barnet føre til at det gjentatte ganger plasseres utenfor hjemmet, men tilbakeføres etter kort tid.

I slike situasjoner er det vanskelig å motivere til videre plassering, samt å jobbe med stabilisering av barnet som er ute av voldssituasjonen. Videre kan det bli vanskelig å få nok tid til å jobbe med endring i familien gjennom veiledning og dermed, redusere risikoen for nye voldshendelser i hjemmet.

Kompetanseteamet erfarer at barnets ambivalens og noen ganger motstridende uttalelser i enkelte tilfeller tolkes dithen at barnet er mindre troverdig. Barnets plutselige motivasjon til å reise hjem kan også i noen tilfeller bli tolket til at hjemmesituasjonen ikke er så alvorlig. Kompetanseteamet ønsker derfor å øke oppmerksomheten på at ambivalens er en naturlig reaksjon når et barn (eller en voksen) opplever vold fra sine nærmeste. Det utgjør en stor risiko dersom vi slutter å tro på barnets fortelling om vold. Det er viktig å forstå at ambivalens kan være et smerteuttrykk og et uttrykk for splittede følelser. Feiltolkning av splittede følelser hos barn som er utsatt for vold i nære relasjoner belyses også i NOVA-rapporten «Sårbarhet og styrke – Barnevernets møte med minoritetsjenter utsatt for vold og sterk kontroll».¹² Dersom barnet blir møtt

⁹ <https://www2.bufdir.no/Bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00005778>

¹⁰ <https://www2.bufdir.no/Bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00005480>

¹¹ <https://www2.bufdir.no/Bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00005352>

¹² <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/5125/Nettutgave-Sarbarhet-og-styrke-NOVA-Rapport-9-2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

med skepsis fra hjelpeapparatet eller press om å fortelle mer, på grunn av motstridende forklaringer, kan dette bidra til å skyve barnet lenger vekk. Det barnet trenger, er hjelpere som gir støtte og viser forståelse for dilemmaet barnet står i.

Ambivalensen kan skyldes flere ting. Det kan skyldes at barnet er glad i foreldre og søsken og ikke klarer å se for seg å leve adskilt fra familien. Det kan skyldes en oppvekst der barnet har lært å adlyde og være ukritisk lojal mot foreldre og familien. Ambivalensen kan også være forårsaket av skyldfølelse og dårlig samvittighet hos barnet, som særlig kan forsterkes gjennom kontakt med familien som forteller hva barnet har forårsaket av krise i hjemmet eller sykdom hos foreldre.

Barn som har vokst opp i en kollektivistisk og patriarkalsk familie, der ærestenkningen har en sentral plass, har integrert følelsen av lojalitet og ansvar for familien på en annen måte enn andre barn. De har gjerne lært at familiens beste er viktigere enn hva som er best for individet. Likevel er det øyeblikk av nødvendighet, som når barnet utsettes for vold, at barnet blir nødt til å velge seg selv over foreldre, søsken og annen familie. Alvorlighetsgraden av det barnet forteller, kan føre til en plassering utenfor hjemmet.

Når barnet er på trygg avstand fra volden, ser man imidlertid at barnet kan bli overveldet av dårlig samvittighet, savn og ensomhet. Når disse følelsene kommer i tillegg til opplevelse av press fra familien og frykt for konsekvenser, kan det igjen bli svært krevende for barnet å prioritere seg selv og sin sikkerhet.

Ambivalensen er noe som kan vedvare og følge barnet videre inn i voksenlivet. Dette kan føre til vanskeligheter, også som voksen, med å stå i valget om å bryte med familien for å komme bort fra volden samt å søke hjelp fra hjelpeapparatet.

2.2.

Seksuelle overgrep i en æreskontekst

Kompetanseteamet har registrert «seksuell vold / seksuelle overgrep» i 67 (6 %) av 1137 saker i 2023. Tallet sier ikke noe om omfang av denne typen vold i minoritetsbefolkningen, og vi har ikke noe grunnlag for å tro at seksuelle overgrep er et større problem i noen deler av befolkningen i Norge enn i andre.

På grunn av høy terskel for å fortelle om seksuell vold som seksuelle overgrep og incest hos den utsatte, er det høy sannsynlighet for at dette er underreportert. Dette gjelder for incest og seksuelle overgrep i nære relasjoner generelt.

< Innholdsfortegnelse

Det kan imidlertid være holdninger og mekkanismer i enkelte grupper og enkelte familier som kan være til hinder for at informasjon om seksuelle overgrep deles med hjelpeapparatet. Det å avsløre slike overgrep når man er en del av en familie eller gruppe som verdsetter ære høyt, kan føre til ærestap for alle i gruppen.

Seksuelle overgrep i denne konteksten vil bety at barnet ikke lenger vil bli sett på som jomfrudersom det blir kjent. I patriarkalske familier der kyskhetskravet er en del av æreskodeksen, vil et overgrep kunne føre til at jentas verdi som ekteskapskandidat blir ødelagt.

Kompetanseteamet tar utgangspunkt i informasjonen vi får i hver enkelt sak når vi veileder. Noen ganger har den som ringer oss begrenset informasjon, og veiledningen vil blant annet bestå i å fortelle om hva som bør kartlegges for å vite hvordan saken best bør vurderes og håndteres. I svært få saker, særlig saker som gjelder barn, får vi informasjon om seksuelle overgrep. Vi vet at det kan være vanskelig for barn å fortelle om æresrelatert vold og negativ sosial kontroll, men tror at terskelen for å fortelle om seksuelle overgrep er enda større. Erfaringene fra sakene vi har hatt, viser at det er forbundet svært mye skam med seksuelle overgrep, både for den utsatte og familien som blir kjent med dette. Familier som er opptatt av ære, kan ha en frykt både for at slike overgrep skal skje, og om det har skjedd, for at dette skal bli kjent for andre.

Kompetanseteamet gjennomfører selv kartleggingssamtaler med utsatte både i saker der personer returnerer fra utlandet og der personer vurderes for bo- og støttetilbudet. I noen av disse kartleggingssamtalene kommer det fram informasjon om seksuelle overgrep begått mot den utsatte i barndommen, enten av noen i den nærmeste familien, noen i storfamilien, noen i nettverket eller av en eller flere fremmede. Noen forteller at de aldri har fortalt noen om overgrepene tidligere, fordi de vet hvilken skam dette vil påføre familien. Andre forteller at de har fortalt det til en av sine nærmeste, for eksempel sin mor,

for så å oppleve å ikke bli trodd eller bli fortalt at det ikke måtte snakkes om.

I sakene som omhandler seksuelle overgrep i barndommen, ser vi gjennomgående at det utsatte barnet har fått liten støtte. Dette gjelder særlig i saker der overgriperen er en i familien. I slike tilfeller viser sakene at familiens primære anliggende er å holde overgrepene hemmelig. Dette skaper nødvendigvis en enorm belastning på barnet, samtidig som barnet blir hindret i å søke hjelp til å bearbeide det barnet har opplevd. Erfaringene kan føre til svært skadelige oppfatninger av egen verdi og mulighet til å sette grenser knyttet til egen kropp.

Noen saker handler om voksne som er utsatt for overgrep fra sin ektefelle eller eksmann. Også her kan det være høy terskel for å fortelle om overgrepene, men av litt andre grunner enn det som er nevnt for de som utsettes for overgrep utenfor ekteskapet. Flere kvinner som har vært utsatt for seksuelle overgrep fra sin ektefelle, er lært opp til at det er ektemannens rett å ha sex med sin kone. Noen forteller ikke om overgrepene før de får direkte spørsmål om dette når de forteller om andre former for vold i ekteskapet. Flere har fått høre at dette er noe de må tåle i et ekteskap, og at det å nekte en mann sex vil gjøre en til en dårlig ektefelle.

2.3.

Vold og negativ sosial kontroll i trossamfunn

Kompetanseteamet har siden oppstarten jobbet med saker som blant annet har omhandlet negativ sosial kontroll i en religiøs kontekst. Dette har for eksempel vært saker der den utsatte tvinges til å delta i bønn, delta i religiøse fellesskap, gå på religiøse skoler eller gifte seg med en part som tilhører samme religion. Fram til 2017 handlet disse sakene som regel om personer med etnisk minoritetsbakgrunn i Norge.

I 2017 kom den første handlingsplanen som omtalte negativ sosial kontroll i «lukkede» trossamfunn,¹³ og i 2018 endret Kompetanseteamet sitt mandat og inkluderte fenomenet negativ

¹³https://www.regjeringen.no/contentassets/e570201f283d48529d6211db392e4297/handlingsplan_rettet-til-a--bestemme-over-eget-liv.pdf

< Innholdsfortegnelse

sosial kontroll. Kompetanseteamet har siden dette ønsket å synliggjøre at negativ sosial kontroll også utøves i enkelte trossamfunn der store deler av menigheten består av etnisk norske medlemmer.

Det er viktig å presisere at det å være troende ikke er synonymt med å bli utsatt for negativ sosial kontroll. Mange opplever trossamfunnet de er en del av, som noe trygt, berikende og samlende. Det vi ønsker å sette søkelyset på, er negativ sosial kontroll i form av streng kontroll av at religiøse normer og regler følges, og konsekvenser og straff dersom reglene brytes.

Det kan være en risiko for at negativ sosial kontroll i større grad utøves i trossamfunn som distanserer seg fra storsamfunnet. I slike grupper kan negativ sosial kontroll også være et virkemiddel for å hindre integrering i storsamfunnet og motvirke at det dannes nære relasjoner/vennskap med personer som ikke er en del av menigheten.

Brudd på normene kan føre til strengere kontroll, psykisk vold og i enkelte tilfeller fysisk vold i nære relasjoner. I tillegg kan den som bryter reglene, motta trusler om utstøtelse (eksklusjon), om å miste kontakt med familie og nettverk, og om fortapelse eller straff fra Gud. Negativ sosial kontroll i trossamfunn kan ramme både voksne og barn.

Barn er avhengige av sine foreldre og sin familie for omsorg og trygghet. Etter hvert som barnet vokser til, vil barnet også kunne finne omsorg og trygghet i venner i tillegg til familien. Barnet får et større behov for å utforske, og får derfor utprøvd og utfordret ulike deler av seg selv i samspill med andre. I ungdomstiden utløses også flere rettigheter for barn og barnet gis gradvis større frihet. Prinsippet om gradvis større selvbestemmelse er knyttet til en grunntanke om at barnet med alder og modenhet vil kunne ta bedre valg for seg selv og på den måten få øve seg på voksenlivet.

I trossamfunn som utøver negativ sosial kontroll, ser vi imidlertid at presset, tvangen og kontrollen øker i takt med barnets alder og modenhet. Dette gjelder for valg av venner, kjæreste, det å døpe seg og det å delta i misjoneringsarbeid og andre religiøse aktiviteter. Konsekvensene ved å ikke følge normene blir også mer alvorlige med alder. Utstøtelse og sosial isolasjon både fra nettverk og i egen kjernefamilie er mulige konsekvenser av regelbrudd som kan hindre barnet fra å tørre å ta egne valg og utøve sine rettigheter.

Foreldre kan også oppleve negativ sosial kontroll fra trossamfunnet. For noen familier kan brudd på normer få store sosiale konsekvenser. For noen kan det også føre til økonomiske konsekvenser, særlig om far i familien har en viktig posisjon i menigheten. Når betydningen av å følge trossamfunnets normer og regler går på bekostning av foreldrenes autonomi til å utøve god omsorg, kan det slite på båndet mellom foreldre og barn. I flere tilfeller kan det resultere i alvorlige konflikter i familien.

Det er viktig at hjelpeapparatet har kompetanse til å jobbe med relasjonsbygging i møte med barn som opplever negativ sosial kontroll i trossamfunn. Det krever imidlertid både fenomenkompetanse og en forståelse for skepsis og manglende tillit til hjelpeapparatet hos både barn og foreldre.

Kompetanseteamet ser forskjeller, men også mange likheter mellom utsatte for negativ sosial kontroll i trossamfunn, og dem som utsettes for negativ sosial kontroll i en æreskontekst. Konsekvensene for dem som ekskluderes eller som velger å melde seg ut av trossamfunnet, kan i enkelte tilfeller være at de får ha begrenset eller ingen kontakt med familie, venner og annet nettverk som tilhører trossamfunnet. Dette kan føre til stor ensomhet og savn og danne grobunn for alvorlig psykisk uhelse, noe vi også ser i saker som gjelder personer som må forlate familien på grunn av æresrelatert vold.

[< Innholdsfortegnelse](#)

En tilleggsbelastning for de som har vokst opp i trossamfunn som distanserer seg fra storsamfunnet, og der de kanskje også har gått på privatskoler i regi av trossamfunnet, kan være at de i liten grad kjenner til samfunnet utenfor trossamfunnet. Dersom de har vokst opp med en forkynnelse som har skapt et fiendebilde av menneskene og instansene utenfor trossamfunnet, kan det også føre til at det er svært vanskelig å søke hjelp eller å få seg nye venner etter brudd med gruppen man har tilhørt.

Uavhengig av den bakenforliggende årsaken ser vi at liten tillit til hjelpeapparatet og vanskeligheter med å danne nye relasjoner kan være en utfordring både for de som bryter med familien på grunn av æresrelatert vold og negativ sosial kontroll, og de som bryter med familie og trossamfunn på grunn av negativ sosial kontroll og vold. I begge tilfellene kan det være et stort behov for oppfølging og psykososial støtte etter brudd med familie og nettverk.

Kapittel 3

Tall og analyse

[< Innholdsfortegnelse](#)

Nedenfor gjennomgår vi sentrale tall fra Kompetanseteamets statistikk for 2023. Mer detaljert statistikk er tilgjengelig bakerst i rapporten.

Hver sak Kompetanseteamet gir veiledning i, eller bidrar i på annen måte, registreres som en enkeltsak. Det registreres en sak per person som bekymringen gjelder.

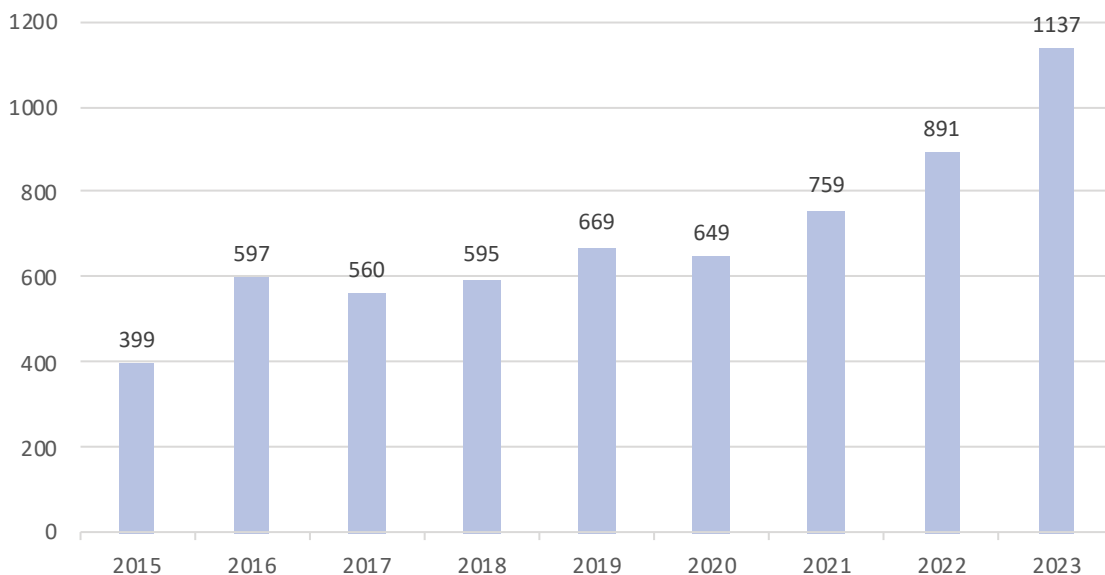
3.1.

Antall saker totalt

Kompetanseteamet jobbet med 1137 enkeltsaker i 2023. Dette er en økning på 246 saker (28 %) fra de 891 sakene teamet jobbet med i 2022. Dette er også det høyeste antallet saker teamet har hatt siden det ble opprettet i 2004.

Antall saker Kompetanseteamet har veiledet i, gjenspeiler ikke det reelle omfanget i Norge. Tallene vil påvirkes av i hvilken grad hjelpeapparatet og tjenestene har fenomenforståelse som gjør at de kan avdekke saker, har et veiledningsbehov, og i hvilken grad veiledningstilbudet fra Kompetanseteamet er kjent for og blir brukt av hjelpeapparatet og tjenestene.

Antall saker totalt

< Innholdsfortegnelse

3.2.

Saker fordelt på bostedsfylke

Kompetanseteamet registrerer hvilket fylke personen saken gjelder bor i, eventuelt har bodd i, dersom personen befinner seg i utlandet.

I 2023 var Viken (256 saker), Oslo (219 saker), Vestfold og Telemark (87 saker), Vestland (72 saker) og Trøndelag (68 saker) de fylkene som i flest saker ble registrert som bostedsfylke/siste bostedsfylke. I 2023 har alle fylker hatt flere saker enn i 2022 med unntak av Agder, Troms og Finnmark og Nordland. Viken er det største fylket og har det høyeste befolkningstallet og det høyeste antallet personer som har innvandret eller er født med foreldre som har innvandret. Dette kan være en grunn til at en stor andel av sakene (23 %) gjaldt personer som var eller har hatt Viken fylke som bostedsfylke. Deretter kommer Oslo fylke med størst befolkningstall og et høyere antall innvandrere eller personer født i Norge av foreldre som har innvandret enn de resterende fylkene.¹⁴

3.3.

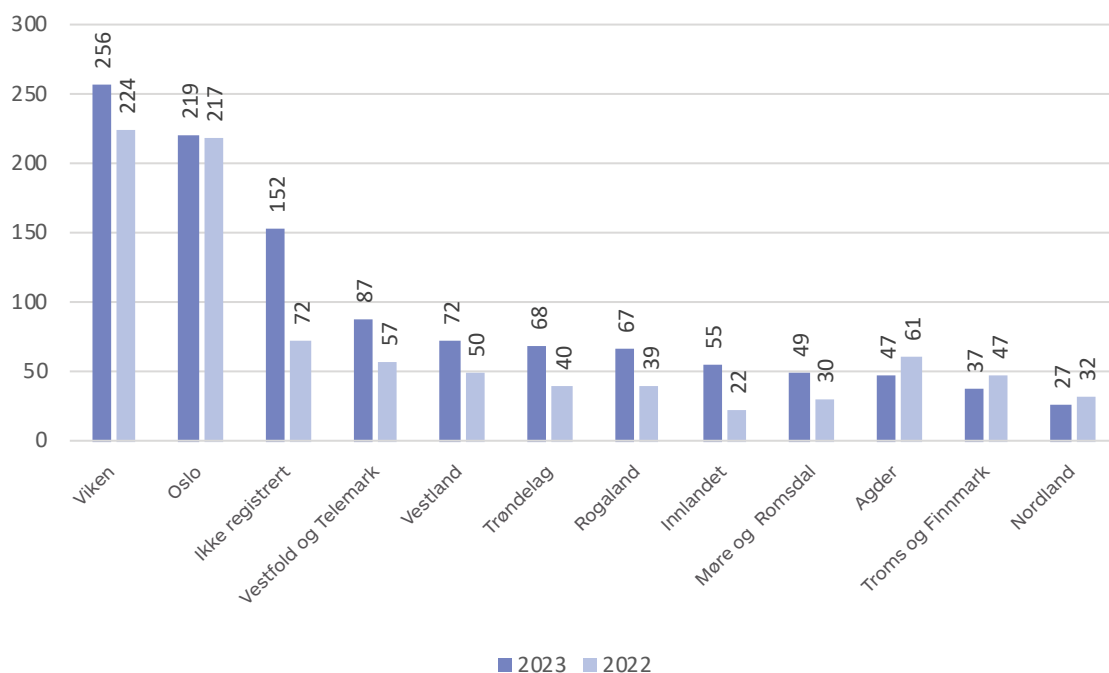
Saker fordelt på hovedbekymring

«Hovedbekymringen» i en sak registreres basert på hva som er den mest alvorlige bekymringen til den som henvender seg, på det tidspunktet den første henvendelsen om saken kommer til Kompetanseteamet. Det registreres kun én hovedbekymring per sak.

Hovedbekymringskategoriene er:

- > negativ sosial kontroll
- > trusler/vold
- > frykt for tvangsekteskap
- > gjennomført tvangsekteskap
- > tvunget til å forbli i ekteskapet
- > frykt for barneekteskap
- > gjennomført barneekteskap
- > frykt for kjønnslemlestelse
- > gjennomført kjønnslemlestelse
- > informasjon om helsehjelp knyttet til kjønnslemlestelse
- > frykt for ufrivillig opphold i utlandet
- > ufrivillig opphold i utlandet

Saker fordelt på bostedsfylke

¹⁴<https://www.imdi.no/om-integrering-i-norge/statistikk/F34>

< Innholdsfortegnelse

3.3.1.

Trusler og vold

Vold kan defineres som «enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får den personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutte å gjøre noe den vil» (Per Isdal, 2000).¹⁵ Æresrelatert vold er i de fleste saker vold i nære relasjoner.

Æresrelatert vold er «vold utløst av familiens eller gruppens behov for å ivareta eller gjenopprette ære og anseelse».¹⁶ Når vi sier at volden er æresrelatert, betyr det at motivet for å utøve volden er «ære», og at en eller flere utøvere gjennom volden forsøker å beskytte familiens ære. I de fleste av Kompetanseteamets saker er volden eller deler av voldsutøvelsen motivert av behovet for å beskytte familiens ære.

«Trusler og vold» er den hovedbekymringen som er mest vanlig i Kompetanseteamets saker og utgjorde 38 % av det totale antallet saker i 2023. I 2023 var det 427 saker med denne hovedbekym

ringen. Dette er en økning på 16 % sammenlignet med 2022, da kategorien gjaldt 368 saker.

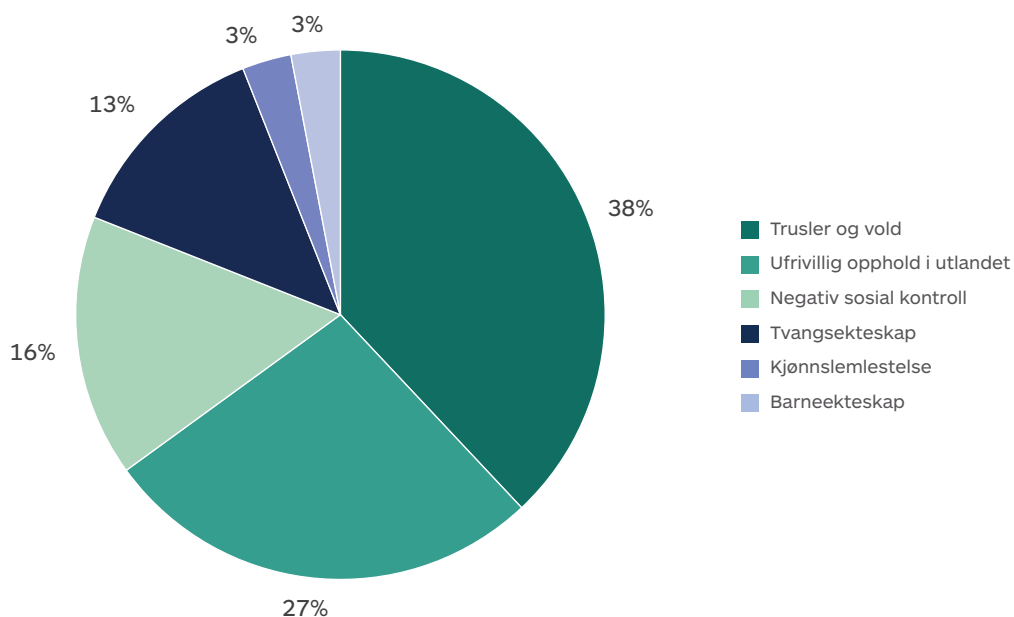
Volden og truslene i sakene spenner fra det mindre alvorlige til svært alvorlige voldshandlinger. Voldens omfang i sakene kan også variere fra en enkelt voldshendelse til et alvorlig voldsregime. Kategorien omfatter ulike voldsformer som psykisk vold, fysisk vold, seksuell vold, materiell vold og økonomisk vold.

3.3.2.

Negativ sosial kontroll

Negativ sosial kontroll kan defineres som «press, oppsyn, trusler eller tvang som systematisk begrenser noen i sin livsutfoldelse eller gjentatte ganger hindrer dem i å treffe selvstendige valg om eget liv og fremtid».¹⁷ Basert på definisjonen i Handlingsplanen mot æresrelatert vold og negativ sosial kontroll er det klart at begrepet «negativ sosial kontroll» både kan romme psykisk vold, trusler og tvang til for eksempel ekteskap. Det er også store likheter mellom definisjonen av negativ sosial kontroll og vold i nære relasjoner jf. 2.3.1¹⁸

Tematikken Kompetanseteamet jobbet med i 2023

¹⁵<https://dinetvei.no/vold-i-naere-relasjoner/hva-er-vold-definisjoner/>

¹⁶Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (regjeringen.no)

¹⁷Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (regjeringen.no)

¹⁸Kompetanseteamet registrerer hovedsakelig hovedbekymringen «trusler og vold» når hovedbekymringen i saken handler om psykisk vold og trusler. Det er imidlertid saker der kontrollen står svært sentralt i bekymringen, og der registrerer Kompetanseteamet «negativ sosial kontroll» som hovedbekymring i saken.

< Innholdsfortegnelse

Negativ sosial kontroll som begrenser personens livsutfoldelse, samhandling med jevnaldrende og hindrer personen til å ta valg i sitt eget liv, er skadelig for helsen og kan være et hinder for normal utvikling.

«Negativ sosial kontroll» er ikke et begrep som brukes i dagens lovverk. Begrepet defineres bredt i Handlingsplanen mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Kompetanseteamet erfarer at negativ sosial kontroll slik det er definert i stor grad er til stede i Kompetanseteamets saker, også i saker der «negativ sosial kontroll» ikke er hovedbekymringen i saken.

I 2023 ble 177 saker registrert med hovedbekymringskategorien «negativ sosial kontroll». Dette er en økning på 31 % fra 2022 til 2023. I 2022 var 135 saker registrert med denne kategorien. I 2021 gjaldt samme kategori 97 saker.

Negativ sosial kontroll kan være til stede både i saker der kontrollen er æresrelatert og i saker der kontrollen skal hindre brudd på moralregler i et tros- eller livssynssamfunn. Enkelte henvendelser Kompetanseteamet har fått om negativ sosial kontroll, har hverken vært motivert av familiens ære eller av tros- eller livssyn, men har vært en del av et voldsregime eller i en relasjon der den ene parten utnytter den andre.

I 2023 har Kompetanseteamet veiledet i noen saker som gjelder negativ sosial kontroll i trossamfunn. Det har vært henvendelser fra tjenesteapparatet, fra frivillige organisasjoner og fra enkeltpersoner som er bekymret for bekjente eller familie som de opplever utsettes for negativ sosial kontroll i en religiøs sammenheng. Blant sakene har det blant annet vært bekymringer for personer som sliter med fysisk- eller psykisk uhelse, og som i stedet for å få hjelp fra offentlige helsetjenester har blitt utsatt for ulike religiøse intervensjoner som for eksempel demonutdrivelse.

Det er ulike mulige årsaker til at Kompetanseteamet får få henvendelser om saker som gjelder negativ sosial kontroll i trossamfunn. Det kan handle om at det er vanskelig for hjelpeapparatet

å avdekke saker og komme i posisjon til å hjelpe. Manglende tillit til hjelpeapparatet kan være en grunn til at få ber om hjelp. I samtaler Kompetanseteamet har hatt med voksne som har brutt med trossamfunn, forteller de at det kan være svært vanskelig å hjelpe barn som er en del et trossamfunn som distanserer seg fra storsamfunnet. Barn kan ha manglende forståelse for at de er utsatt for negativ sosial kontroll, de kan ha blitt oppfordret av familien til ikke å fortelle om seg selv og sitt liv, og de kan legge skylden for eventuelle problemer de opplever, på seg selv. I møte med hjelpeapparatet kan barna oppleve et behov for å forsvare familien og trossamfunnet, særlig dersom det blir stilt kritiske spørsmål. Sist, men ikke minst, må Kompetanseteamet gjøre det kjent for tjenesteapparatet og frivillige organisasjoner at vi kan gi råd og veiledning i disse sakene.

3.3.3.

Ufrivillig opphold i utlandet

Ufrivillig opphold i utlandet defineres her som «opphold i utlandet der personen saken gjelder, selv ikke ønsker å være der».¹⁹

«Ufrivillig opphold i utlandet» registreres når dette er hovedbekymringen i saken og den utsatte har formidlet at oppholdet i utlandet er/ var ufrivillig.

I 2023 jobbet Kompetanseteamet med 209 saker (18 %) der hovedbekymringen var «ufrivillig opphold i utlandet». Dette er nesten en dobling (85 % økning) fra 2022 da det ble registrert 113 saker. I 2021 var 84 saker registrert med denne hovedbekymringen. Av de 209 sakene med denne hovedbekymringen befant de aller fleste seg fortsatt i utlandet da Kompetanseteamet ble kontaktet (166 saker).

Hovedbekymringskategorien «frykt for ufrivillig opphold i utlandet» brukes både i saker der det er frykt for at den utsatte skal bli tatt med til utlandet og bli tvunget til å være der ufrivillig, og i saker der det er mistanke om at den utsatte er i utlandet ufrivillig.

I 2023 gjaldt 102 saker (9 %) «frykt for ufrivillig

¹⁹<https://www2.bufdir.no/Bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00005162>

< Innholdsfortegnelse

opphold i utlandet», sammenlignet med 90 saker i 2022 og 110 saker i 2021.

I saker der personen det er bekymring for, befinner seg i utlandet, kan det være registrert andre hovedbekymringer som for eksempel «frykt for tvangsekteskap» eller «frykt for kjønnslemlestelse». Det kan leses mer om utenlandssakene, saker der den utsatte befinner seg i utlandet, i del 3.

3.3.4.

Tvangsekteskap

Tvangsekteskap er en «ekteskapsinngåelse der en eller begge ektefellene ikke har mulighet til å velge å forbli ugift uten å bli utsatt for vold, frihetsberøvelse, annen straffbar eller urettmessig atferd eller utilbørlig press».²⁰

«Gjennomført tvangsekteskap» registreres som hovedbekymring i saker der den utsatte har fortalt om at hen er blitt tvangsgiftet. Dette gjaldt i 2023 kun 20 saker, som er en økning fra 2022 og 2021 da henholdsvis 8 og 16 saker ble registrert med hovedbekymringen «gjennomført tvangsekteskap».

Det er høy terskel for å si ifra om et gjennomført tvangsekteskap og be om hjelp, noe særlig sakene fra UDI og politiet som omhandler tvangsekteskap kan tyde på. Dette er saker der det vurderes å avslå søknad om familieinnvandring og der mye tyder på at det er snakk om et tvangsekteskap til tross for at ingen av partene bekrefter tvangen i kontakten med UDI eller politiet. Når Kompetanseteamet veileder i disse sakene registreres de ofte med hovedbekymringen «frykt for tvangsekteskap», som innebærer at det er en mistanke om at det er gjennomført et tvangsekteskap.

«Frykt for tvangsekteskap» var hovedbekymring i 125 saker i 2023, sammenlignet med 91 saker i 2022 og 132 saker i 2021. Hovedbekymringskategorien «frykt for tvangsekteskap» brukes både i saker der noen frykter at en person eller et par skal tvinges inn i et ekteskap og i saker der noen frykter eller mistenker at det er gjennomført et

tvangsekteskap. Litt over halvparten av de 125 sakene i 2023 gjelder en frykt for at et tvangsekteskap skal skje, mens litt mindre enn halvparten gjelder en frykt for eller mistanke om at et tvangsekteskap har skjedd.

3.3.5.

Kjønnslemlestelse

Kjønnslemlestelse er en «fellesbetegnelse på ulike typer av inngrep på jenter og kvinner hvor ytre kjønnsdeler fjernes helt eller delvis, eller påføres annen varig skade uten medisinsk begrunnelse».²¹

I 2023, som i 2022 og 2021, var det ingen saker som ble registrert med hovedbekymringskategorien «gjennomført kjønnslemlestelse». Dette betyr at ingen tjenester eller andre instanser har bedt om veiledning fra Kompetanseteamet i forbindelse med at kjønnslemlestelse er dokumentert gjennomført etter ankomst til Norge.

Hovedbekymringskategorien «frykt for kjønnslemlestelse» handler både om saker der det er bekymring for at en jente/kvinne kan bli kjønnslemlestet og om saker der det er mistanke om at en jente/kvinne er blitt kjønnslemlestet. De fleste av sakene i denne kategorien gjelder bekymring for at en jente skal bli kjønnslemlestet, mens et lite antall handler om en mistanke om at en jente/kvinne er blitt kjønnslemlestet.

I 2023 gjaldt 41 saker hovedbekymringen «frykt for kjønnslemlestelse», som er en liten nedgang siden 2022 (44 saker). I 2021 var det 33 saker med denne hovedbekymringen. Kun et fåtall av sakene i 2023 gjaldt frykt for eller mistanke om at kjønnslemlestelse var gjennomført.

Kompetanseteamet veileder også i saker der det er behov for råd og veiledning om helsehjelp i forbindelse med gjennomført kjønnslemlestelse. Sakene registreres med hovedbekymringskategorien «Helsehjelp i forbindelse med tidligere gjennomført kjønnslemlestelse» og gjelder kun et fåtall av sakene i 2023. Kompetanseteamet er usikre på om helsetjenestetilbudet er godt nok kjent blant de som kan trenge helsehjelp

²⁰ Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (regjeringen.no)

²¹ <https://kjonnslemlestelse.nkvts.no/innhold/hva-er-kjonnslemlestelse/>

< Innholdsfortegnelse

etter kjønnslemlestelse. Det er viktig at alle som trenger det, får tilgang på god informasjon om hvilke helsekonsekvenser kjønnslemlestelse kan ha, hvilken hjelp de kan få, og hvor de kan få den. Helsepersonell som fastleger, helsesykepleiere og jordmødre har en viktig rolle i å øke kunnskapen om kjønnslemlestelse og møte jenter og kvinner som kan være kjønnslemlestet på en god måte.

3.3.6.

Barneekteskap

Barneekteskap forstås her som ekteskap der en eller begge parter er under 18 år. I Norge må begge parter være over 18 år for å inngå et sivilrettslig gyldig ekteskap jf. ekteskapsloven § 1 a. Ekteskapsloven regulerer kun de sivilrettslige ekteskapene. Noen velger imidlertid å inngå religiøse ekteskap mens den ene eller begge parter er under 18 år. Kompetanseteamet bruker «gjennomført barneekteskap» i saker der hovedbekymringen er tvangsekteskap som gjelder barn, ekteskap inngått med barn i utlandet og når barneekteskapet ikke er sivilrettslig registrert som et gyldig ekteskap i Norge.

I 2023 veiledet Kompetanseteamet i 8 saker der hovedbekymringen i saken var «gjennomført barneekteskap», det vil si at personen som bekymringen gjaldt, var blitt gift som barn. Dette er på samme nivå som i 2022 og 2021, da denne hovedbekymringen gjaldt henholdsvis 7 og 8 saker.

I 2023 gjaldt 18 saker hovedbekymringen «frykt for barneekteskap». Dette gjaldt både saker der det fryktes at et barneekteskap skal skje og saker der det fryktes eller er mistanke om at et barneekteskap har blitt gjennomført. Det har vært en nedgang de siste årene på saker med hovedbekymringen «frykt for barneekteskap». I 2022 var det 26 saker med denne hovedbekymringen, mens det i 2021 var 23 saker.

Som i tidligere år har Kompetanseteamet også i 2023 hatt saker der det er bekymring for både barneekteskap, menneskehandel og/eller annen utnyttelse når personer under 18 år kommer til

Norge uten foreldre, men sammen med andre følgepersoner.

Kompetanseteamet er bekymret for at få saker avdekkes på grunn av manglende kompetanse, samt fordi de som ankommer ikke får tilstrekkelig god oppfølging på mottak og manglende oppfølging dersom de etter ankomst bor privat.

Kompetanseteamet ser behov for at barn får god informasjon om sine rettigheter, om lovverket som gjelder for ekteskap i Norge, og om hjelpeapparatet. Barna trenger informasjon om aldersgrensen for ekteskap og om avtaler om ekteskap som foreldre gjør på vegne av barnet, ikke er gyldige. Videre bør barn gjøres kjent med at det er straffbart å presse eller tvinge noen til å gifte seg. God informasjon til barn kan senke terskelen for å be om hjelp for eksempel når barnet står i fare for- eller er utsatt for barneekteskap.

3.4.

Andre bekymringer i sakene

Sakene Kompetanseteamet veileder i, er ofte komplekse, og ofte er det mer enn én bekymring (hovedbekymringen) i sakene. Kompetanseteamet registrerer flere andre bekymringer i sakene enn hovedbekymring.

I 2023 var det blant annet registrert:

- › Drapsforsøk i 14 saker
- › Drapstrusler i 96 saker
- › Seksuell vold/seksuelle overgrep i 67 saker
- › Utnyttelse eller menneskehandel-lignende forhold i 52 saker

Registreringene av de ovenfornevnte voldsformene, tar utgangspunkt i hva tjenestene, de frivillige organisasjonene eller den utsatte selv/familie/bekjente av den utsatte forteller i kontakt med Kompetanseteamet.

Tallene over viser ikke antall drapsforsøk, drap

< Innholdsfortegnelse

strusler eller seksuelle overgrep i en sak. Noen ganger kan den utsatte oppleve å bli utsatt for drapstrusler flere ganger. Det samme kan også gjelde for drapforsøk og seksuelle overgrep. Drapstruslene kan oppleves reelle og kan påvirke den utsattes liv i lang tid etter at de er uttalt. Drapforsøk i sakene kan for eksempel bestå i kvelningsforsøk, angrep med våpen, forsøk på å krasje bil osv. Du kan lese mer om seksuell vold / seksuelle overgrep i kapittel 2.

3.5.

Utøvere

Et særtrekk ved både æresrelatert vold og negativ sosial kontroll utøvd for å beskytte kollektivets ære eller felles moral knyttet til tradisjoner/tro/livssyn, er at det ofte er flere enn en utøver. Fra og med 2023 kunne Kompetanseteamet registrere utøvere i saken der dette ble gjort kjent for oss. I hver sak kan vi registrere mer enn en utøver.

Som utøver, enten alene eller som en av flere, er far registrert i 632 av sakene, mens mor var utøver i 414 saker. Ektefellen til den utsatte var utøver i 143 saker, mens ekspartner var utøver i 72 saker. Brødre er i større grad registrert som utøver enn søstre til den utsatte. Mens brødre var registrert som utøver i 119 saker, er søstre kun registrert som utøver i 29 saker. Onkler er oftere registret som utøver i sakene enn tanter, med henholdsvis 65 og 28 saker.

Det at mannlige familiemedlemmer oftere er registrert som utøvere enn kvinnelige, samsvarer med statistikk som gjelder vold i nære relasjoner for øvrig. I saker som gjelder æresrelatert vold kan det at mannen oftere er utøver imidlertid også handle om at mannen har et større ansvar for å beskytte familiens ære eller moralnormene i kollektivet. Tidligere saker viser at brødre oftere utøver vold og kontroll enn søstre. Dette kan enten skje frivillig eller fordi de presses til det. Tallene bekrefter og tydeliggjør også dette. Imidlertid må vi være oppmerksomme på at det kan foreligge feilaktige antakelser knyttet til hvilken rolle brødre og søstre har. Det kan gjøre at det blir avdekket færre tilfeller der søstre utøver negativ kontroll og æresrelatert vold

og der brødre er utsatt for dette. Det kan igjen påvirke hvilken informasjon Kompetanseteamet får når de ulike instansene ringer for veiledning. Til tross for at mannlige familiemedlemmer oftere registreres som voldsutøver, ser vi at særlig mor også ofte har en rolle som utøver. Dette kan både handle om oppdragervold, og vold og negativ sosial kontroll som utøvd for å beskytte familiens ære. Ofte går oppdragermotivet og æresmotivet over i hverandre. Mødre kan ha et særlig ansvar når det gjelder å oppdra barna. I enkeltsakene er det flere eksempler på barn og unge som forteller at mor utøvde vold for å sørge for at æreskodeksen ikke ble brutt. Noen uttrykker at mor gjennom volden, forsøkte å beskytte dem fra enda mer alvorlig vold fra far som følge av brudd på æreskodeksen.

I 82 saker er utøver/utøverne personer i nettverket eller miljøet som den utsatte er eller har vært en del av. I 113 saker var det ukjent for Kompetanseteamet hvem utøver er.

3.6.

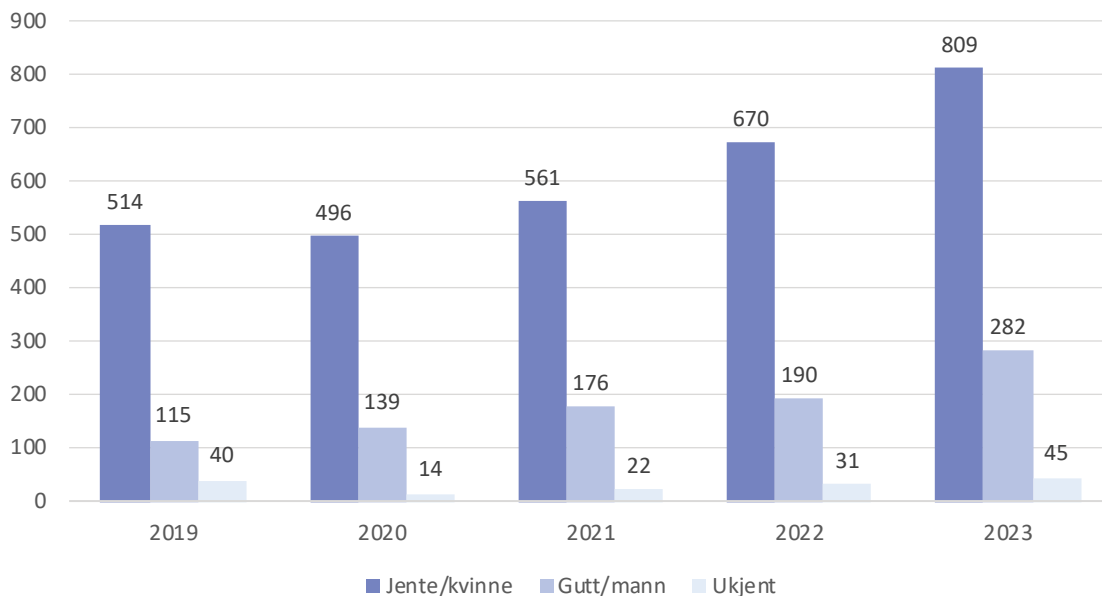
Saker fordelt på kjønn

Kompetanseteamet får flere henvendelser om saker som gjelder jenter og kvinner enn gutter og menn. I 2023 gjaldt hele 809 saker jenter/kvinner (71 %), mens 282 saker gjaldt gutter/menn (25 %). I 45 sakene (4 %) var kjønn ukjent for Kompetanseteamet.

Saker som gjelder jenter/kvinner har økt med 21 %, fra 670 saker i 2022 til 809 saker i 2023. Saker som gjelder gutter/menn har økt med 48 %, fra 190 saker i 2022 til 282 i 2023.

Når det gjelder hovedbekymringen i sakene, var «trusler og vold» den mest frekvente hovedbekymringen både for jenter/kvinner og gutter/menn. «Trusler og vold» gjaldt 38 % av sakene som omhandlet jenter/kvinner og 33 % av sakene om gutter/menn. «Negativ sosial kontroll» gjaldt 17 % av sakene om jenter/kvinner og 15 % av sakene om gutter/menn. For hovedbekymringskategorien «ufrivillig opphold i utlandet» var fordelingen henholdsvis 16 % og 23 %.

Saker fordelt på kjønn

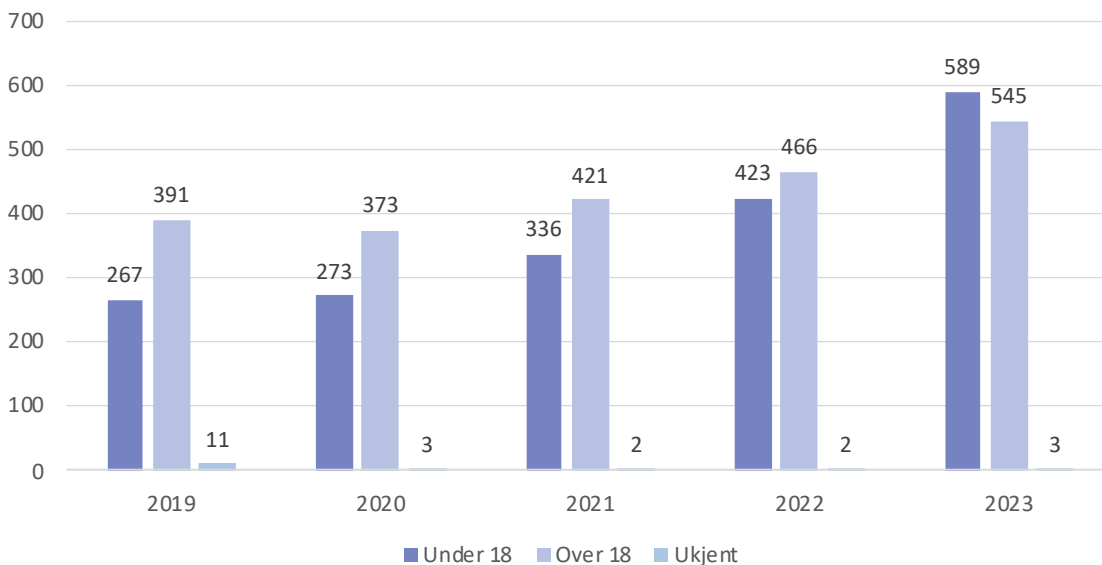
3.7.

Saker fordelt på alder

2023 var det første året der Kompetanseteamet har registrert flere saker som gjelder barn enn voksne. 589 saker gjaldt barn (52 %) og 545 saker

gjaldt voksne (48 %). Saker som gjelder barn, har økt med 39 % fra 2022 til 2023. Saker som gjelder voksne, har økt med 17 % i samme periode.

Saker fordelt på alder

< Innholdsfortegnelse

3.7.1.

Saker som gjelder voksne

Av de 545 sakene som gjelder voksne, gjaldt 441 kvinner (81 %) mens 104 gjaldt menn (19 %). Fordelingen av saker basert på kjønn er relativt likt som i 2022 da 82 % av sakene gjaldt kvinner og 18 % gjaldt menn.

I 2023 var politiet involvert i 272 saker som gjaldt voksne. I 50 saker fikk Kompetanseteamet informasjon om at politiet skulle involveres i saken. Til sammen er dette en andel på 59 % av sakene som gjaldt voksne.

De mest vanlige hovedbetrykningene i saker om voksne i 2023 var «trusler og vold» (241 saker), «negativ sosial kontroll» (96 saker), «frykt for tvangsekteskap» (94 saker) og «ufrivillig opphold i utlandet» (63 saker).

3.7.2.

Saker som gjelder barn

Av de 589 sakene som gjaldt barn, var 368 jenter (62 %) og 179 gutter (30 %). I 42 saker var kjønn ukjent. Grunnen til at kjønn noen ganger er ukjent for Kompetanseteamet, er at vi noen ganger veileder knyttet til bekymring for flere barn i en familie, og der kjønn på noen av barna ikke oppgis.

Andelen gutter har økt fra 25 % i 2022 til 30 % i 2023. Økningen kan ha en sammenheng med at Kompetanseteamet har brukt mer tid på å bevisstgjøre tjenesteapparatet på guttenes rolle i patriarkalske familier som vektlegger ære. Vi ser at gutters rolle som utsatt, eventuelt dobbeltrolle som både utsatt og utøver, ikke alltid avdekkes. Dette har vært et tema både i kompetansehevingarbeid og i veiledning i enkeltsaker.

Det vært en økning i hvor mange av sakene som er aktive barnevernssaker. I 2023 var over halvparten av sakene aktive barnevernssaker da Kompetanseteamet ble kontaktet. Mens 45 % av saker om barn var barnevernssaker i 2022, var 52 % barnevernssaker i 2023. Dette er en økning på 7 %.

Politiet var involvert i 268 av sakene som gjaldt barn, og de skulle bli involvert i ytterligere 22

saker. Dette er til sammen 49 % av sakene som gjelder barn.

De mest vanlige hovedbetrykningene i saker om barn i 2023 var «trusler og vold» (185 saker), «ufrivillig opphold i utlandet» (146 saker), «frykt for ufrivillig opphold i utlandet» (85 saker) og «negativ sosial kontroll» (81 saker). Når det gjelder barn har det vært en økning på 83 % for saker som gjelder hovedbetrykningen «ufrivillig opphold i utlandet», fra 80 saker i 2022 til 146 saker i 2023.

3.8.1.

Saker fra barnevernstjenesten

Barnevernstjenesten er den instansen som har henvendt seg mest til Kompetanseteamet i 2023. Dette året ba barnevernstjenesten om veiledning i hele 203 saker (18 %), sammenlignet med 136 saker i 2022 og 127 saker i 2021. Dette innebærer en økning på 49 % fra 2022 til 2023.

Det var kjent for Kompetanseteamet at politiet var involvert i 82 av sakene og skulle involveres i ytterligere 9 saker. Hovedbetrykningen i de fleste av sakene var «trusler og vold» (84 saker), «negativ sosial kontroll» (40 saker), «frykt for ufrivillig opphold i utlandet» (24 saker), «frykt for tvangsekteskap» (18 saker) og «ufrivillig opphold i utlandet» (18 saker).

Barnevernstjenesten henvender seg til oss både for å drøfte innholdet i bekymringsmeldinger og i pågående saker i ulike faser av barnevernssaken. I de mer alvorlige sakene har barnevernstjenesten ofte spørsmål som dreier seg om barnets sikkerhet og om hvordan man kan kartlegge og drive endringsarbeid - også der det over en periode er liten eller ingen kontakt mellom barnet og familien.

I bekymringer som dreier seg om negativ sosial kontroll, ønsker flere også hjelp til å vurdere hvor utsatt barnet er. Det kan være krevende å vurdere grensen mellom en noe overdreven beskyttelse av og omsorg for barnet og så store begrensninger at det kan være skadelig for barnets utvikling. Vi veileder barnevernstjenesten i hvordan man kan forstå både hva som ligger

< Innholdsfortegnelse

bak de strenge reglene og kontrollen, og de ulike konsekvensene som kan utløses av at barnet motsetter seg dette. Først etter en helhetlig kartlegging av familien, storfamilie og nettverk, foreldrenes refleksjoner om eget foreldreskap, forventninger til barnet osv. kan man vurdere hvilket hjelpebehov familien har.

3.8.

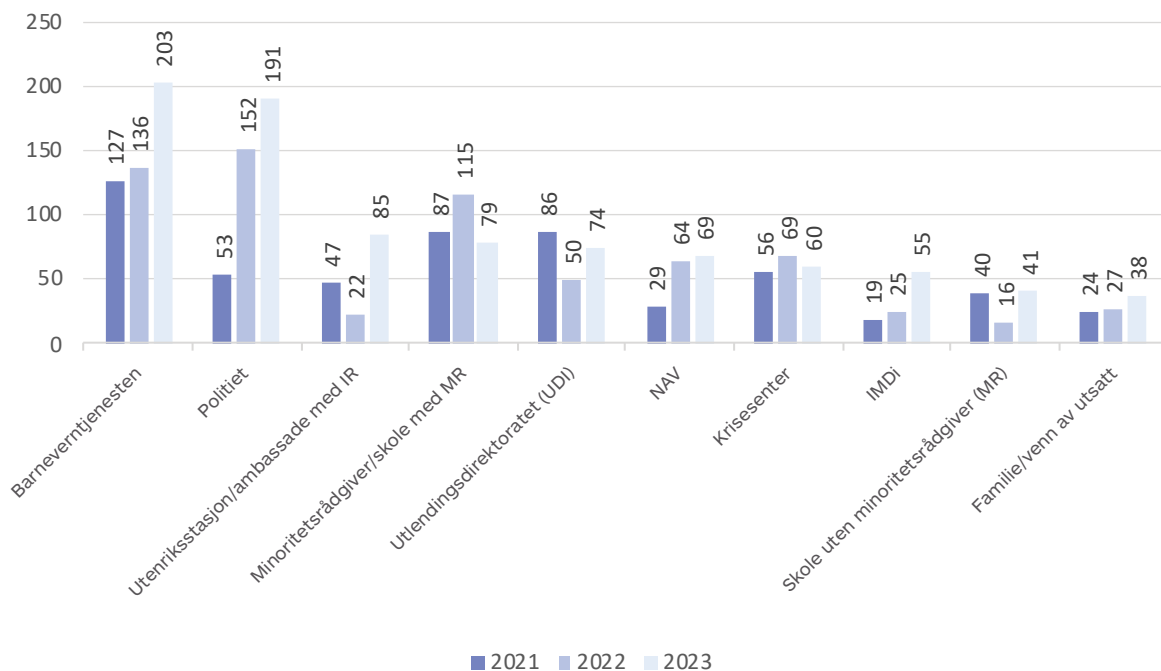
Hvem henvender seg til Kompetanseteamet

Kompetanseteamets målgruppe er både tjenesteeapparatet, frivillige organisasjoner og enkeltpersoner som selv er utsatt eller kjenner noen som er utsatt. De fleste sakene kommer fra ansatte i tjenesteeapparatet. Det er også verdt å merke seg

hvilke instanser som i liten grad henvender seg til Kompetanseteamet, selv om man burde kunne anta at også disse kan komme i kontakt med personer som er utsatt for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Eksempler på instanser som i liten grad kontakter Kompetanseteamet for veiledning er voksenopplæringscentre, flyktingtjenester og introduksjonsprogram, asylmottak, familievernet, statlig barnevern, utekontakten, oppfølgingstjenesten og spesialisthelsetjenesten. Dette kan være instanser som i liten grad kjenner til Kompetanseteamet.

De tjenestene som tok kontakt om flest saker i 2023, var:

De som henvendte seg (topp ti) 2021 - 2023

I 2023 kom 69 saker fra enkeltpersoner som tok kontakt med Kompetanseteamet direkte. Av disse var 38 saker fra et familiemedlem eller en bekjent av den utsatte, mens 31 saker var fra den utsatte selv. Tallet på 69 er en økning fra 42 saker i 2022 og 48 saker i 2021.

Frivillige organisasjoner tok kontakt i 38 saker i 2023, sammenlignet med 37 saker i 2022 og 16 saker i 2021.

< Innholdsfortegnelse

3.8.2.

Saker fra politiet

Politiet tok kontakt om 191 saker (17 %) i 2023, sammenlignet med 152 i 2022 og 53 i 2021. Det har altså vært en stor økning de siste årene når det gjelder saker fra politiet. Fra 2022 til 2023 har det vært en økning i antall saker fra politiet på 26 %. I 2023 gjaldt disse sakene 17 % av det totale antallet.

Hovedbekymringen var blant annet «Trusler og vold» (101 saker), «ufrivillig opphold i utlandet» (34 saker), «frykt for tvangsekteskap» (27 saker) og «frykt for ufrivillig opphold i utlandet» (15 saker).

Økt behov for veiledning til politiet i saker kan handle om at kompetansen i politidistriktene har økt. Økt kompetanse kan ha ført til at politiet i større grad enn tidligere ser at motivet bak straffbare handlinger som barneekteskap, tvangsekteskap, mishandling i nære relasjoner, trusler, frihetsberøvelse, bortføring, skremmende adferd, skadeverk, drap og drapsforsøk, er å opprettholde eller gjenopprette et kollektivt såkalte ære. Økningen av saker fra politiet til Kompetanseteamet fører til økt press særlig på PODs representant i teamet som er alene om å ha det politifaglige ansvaret i teamet.

Kunnskapen om æresrelatert vold er ikke bare aktuell når det gjelder det forebyggende sporet i politiet, der risikovurderinger utarbeides og sikkerhetstiltak settes i verk. Det har blitt en større oppmerksomhet på viktigheten av å undersøke æresaspektet i voldssakene, noe som har gitt økt etterspørsel etter mer kompetanse knyttet til både etterforskning i straffesakene og beskyttelse av den trusselutsatte.

PODs representant i Kompetanseteamet er en del av et fagmiljø på æresrelatert kriminalitet i Seksjon for Operative tjenester i KRIPOS. Fagmiljøet ser nå på ulike måter for å få en større innsikt i saker som omfatter æreskriminalitet

i politi-Norge. Det er et behov for å kartlegge utbredelsen av disse sakene i politiet. En annen måte å få innsikt i omfanget av æreskriminalitet i politiets saker er gjennom registrering av dette i politidistriktene. En slik registrering av æresrelatert vold bør vurderes når politiet er i gang med oppgradering av sine systemer.

Kompetanseteamet kommer i kontakt med mange utsatte som har behov for sikkerhetstiltak på grunn av vold og trusler fra familie og nettverk. Over mange år har Kompetanseteamet sett belastningene for den utsatte knyttet til å leve med sikkerhetstiltak. Det er krevende for den utsatte å leve med voldsalarm og det er utfordrende med tiltak som adressesperre i en mer og mer digital verden. I Kompetanseteamets årsrapport for 2022 skrev vi at det er behov for økt bruk av tiltak rettet mot trusselutøver, herunder omvendt voldsalarm. Vi er derfor glade for at Stortinget mot slutten av året 2023 vedtok lovendringer som legger til rette for økt bruk av omvendt voldsalarm.

3.8.3.

Saker fra utenriksstasjoner med og uten spesialutsending for integreringssaker²²

De fleste henvendelsene om saker fra norske utenriksstasjoner kommer fra spesialutsendingene for integreringssaker som befinner seg på utenriksstasjonene i Amman, Ankara, Islamabad og Nairobi. De fire spesialutsendingene har også et veiledningsansvar og bistår andre norske utenriksstasjoner i saker som omhandler ufrivillig opphold i utlandet, negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Spesialutsendingene for integreringssaker henvendte seg til Kompetanseteamet om 85 saker (7 %) i 2023. Utenriksstasjoner uten spesialutsending for integreringssaker henvendte seg om 7 saker. I 2023 har det vært en stor økning i antall saker fra spesialutsendingene, sammenlignet med 22 saker i 2022 og 47 saker i 2021.

²²Tidligere integreringsrådgiver endret høsten 2023 navn til spesialutsending for integreringssaker

< Innholdsfortegnelse

Kompetanseteamet har i alle år vært godt kjent for spesialutsendingene for integreringssaker og lurer derfor på om økningen i antallet saker til teamet fra spesialutsendingene kan ha sammenheng med at flere utsatte har henvendt seg til utenriksstasjonene. En annen årsak til økningen kan være at spesialutsendingene i større grad enn tidligere også har bistått andre utenriksstasjoner, og slik gjort at flere av sakene fra andre utenriksstasjoner har kommet til Kompetanseteamet via de fire spesialutsendingene for integreringssaker.

Av de 85 sakene fra spesialutsendingene for integreringssaker gjaldt 53 saker voksne og 32 barn. De fleste sakene gjaldt jenter/kvinner (56), mens 18 saker gjaldt gutter/menn²³. De utsattes landbakgrunn var blant annet Syria (24 saker), Russland (12 saker), Somalia (11 saker), Irak (11 saker), Pakistan (7 saker) og Afghanistan (7 saker).

3.8.4.

Saker fra mangfoldsrådgivere/skole med mangfoldsrådgiver²⁴

IMDi har 59 mangfoldsrådgivere utplassert på utvalgte videregående skoler i alle landets fylker, på noen ungdomskoler og enkelte voksenopplæringsentre. Mangfoldsrådgiverne / skoler med mangfoldsrådgivere tok kontakt med Kompetanseteamet om 79 saker (7 %) i 2023. Dette er en nedgang fra 2022 og 2021 da det var henholdsvis 115 og 87 saker. Nedgangen i saker kan henge sammen med kompetanseutvikling og tett oppfølging av mangfoldsrådgiverne internt i IMDi.

Mange av mangfoldsrådgiverne kjenner Kompetanseteamet godt og benytter seg av den tverrfaglige kompetansen til teamet som bistand i sakene de jobber med. I oppfølgingen av utsatte kan det være behov for veiledning knyttet til eventuelt utlendingssak, muligheten for bistand fra NAV, risikovurdering knyttet til det konkrete trusselbildet, kontakt med barnevernstjenesten eller andre instanser eller vurdering for bo- og

støttetilbudet. I 2023 gjaldt de fleste sakene fra mangfoldsrådgiverne hovedbekymringen «trusler og vold» (26 saker), «negativ sosial kontroll» (22 saker) «frykt for ufrivillig opphold i utlandet» (14 saker) og «ufrivillig utenlandsopphold» (13 saker).

Skolen er en viktig arena for forebygging av negativ sosial kontroll og for identifisering av barn og unge som kan være utsatt for kontroll og vold. Vi ser at skoler uten mangfoldsrådgiver henvender seg om færre saker enn skoler med mangfoldsrådgiver. I 2023 henvendte disse seg om 41 saker, som er på samme nivå som i 2021 (40 saker), men er en økning fra 2022 da de kun tok kontakt om 16 saker. Det er positivt at skoleansatte tar oftere kontakt, og vi håper at flere skoler vil kontakte Kompetanseteamet ved behov for råd og veiledning i enkeltsaker.

3.8.5.

Saker fra utlendingsdirektoratet (UDI)

I 2023 henvendte UDI seg til Kompetanseteamet for veiledning i 74 saker (7 %). Dette er en økning fra i 2022 da Kompetanseteamet kun veiledet UDI i 50 saker. Tallet for 2023 er imidlertid lavere enn det var i 2021, da UDI henvendte seg om 86 saker.

I 2023 gjaldt 54 av sakene voksne og 20 barn. 36 av sakene gjaldt jenter/kvinner og 28 gjaldt gutter/menn. I 10 saker var kjønn ikke kjent for Kompetanseteamet.

Hovedbekymringen var i de fleste sakene «Frykt for tvangsekteskap» (36 saker). Dette er hovedsakelig saker der UDI ber om veiledning i saker der det mistenkes at det er gjennomført et tvangsekteskap og deretter er søkt om familieinnvandring med ektefelle i Norge. Det er høy terskel for at den utsatte selv skal fortelle UDI at ekteskapet er gjennomført med tvang. Bare i et fåtall av sakene der UDI ber om veiledning fra Kompetanseteamet, er bekymringen «gjennomført tvangsekteskap» dvs. der den utsatte selv har fortalt om tvang. Andre hovedbekymringer i

²³ I to saker fra spesial utsendingene for integreringssaker var personens kjønn ukjent for Kompetanseteamet.

²⁴ Tidligere minoritetsrådgivere endret høsten 2023 navn til mangfoldsrådgivere.

< Innholdsfortegnelse

sakene er blant annet «trusler og vold» (18 saker) og «ufrivillig opphold i utlandet» (8 saker).

3.8.6.

Saker fra NAV

I 2023 tok NAV kontakt om 69 saker (6 %), som er relativt likt antallet i 2022 da det var 64 saker. Antallet er imidlertid en stor økning fra 2021 (29 saker) og tidligere år. I 2023 gjaldt 42 av sakene fra NAV voksne, mens 27 av sakene gjaldt barn. 46 saker gjaldt jenter/kvinner, og 23 saker gjaldt gutter/menn.

Hovedbekymringen var «negativ sosial kontroll» i 27 saker, «trusler og vold» i 19 saker og «ufrivillig opphold i utlandet» i 13 saker. I 7 av sakene der NAV tok kontakt for veiledning, befant den utsatte seg i utlandet.

Politiet var involvert i 18 av sakene og skulle involveres i 4 saker. I 15 saker var det en aktiv barnevernssak, og i 12 saker skulle barnevernstjenesten involveres.

Ansatte ønsket veiledning på hvordan de kunne kartlegge, hvem de burde involvere av andre tjenester og hva som finnes av hjelpetilbud. Dette kan tyde på et behov for mer konkret og spisset veiledning og opplæring i avdekking- og handlingskompetanse. De som henvendte seg, jobbet både etter Lov om sosiale tjenester og Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV-loven) og personene de var bekymret for, hadde ulike ytelser og saksforløp hos Nav.

Til tross for økningen i saker fra NAV fra 2021 til 2022 og 2023 er antallet henvendelser lavt sett i forhold til hvor stor del av befolkningen de 22 000 ansatte i NAV er i kontakt med. Kompetanseteamet tror det er behov for systematisk kompetanseheving av NAV innenfor temaet vold i nære relasjoner, herunder æresrelatert vold, negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og ufrivillig opphold i utlandet. Kompetanseteamet mener også at det vil være nyttig om kompetansesatsingen i etaten inkluderer systematisk, helhetlig

opplæring i hvilke behov og rettigheter brukergruppen har i møte med NAV, og hvordan ansatte kan følge dem opp. I dag er det opp til de ulike kontorene og avdelingene å be om kompetanseheving på denne tematikken, noe som kan føre til at kompetansen om æresrelatert vold og negativ sosial kontroll vil variere fra kontor til kontor.

3.8.7.

Saker fra helsetjenesten

Helsetjenestene er i Kompetanseteamets statistikk delt inn i primærhelsetjenesten (fastlege, helsestasjon osv.), skolehelsetjenesten²⁵ og spesialisthelsetjenesten.

Til sammen henvendte helsetjenestene seg til Kompetanseteamet for veiledning i 69 saker (6 %) i 2023. Dette er en økning fra 2022, da det var 51 saker, og fra 2021 da det var 45 saker fra helsetjenestene samlet. I 10 av de 69 sakene var hovedbekymringen «frykt for kjønnslemlestelse» eller «helsehjelp i forbindelse med gjennomført kjønnslemlestelse». I resten av sakene var det andre hovedbekymringer som «trusler og vold», «frykt for ufrivillig opphold i utlandet» og «negativ sosial kontroll».

Det er særlig skolehelsetjenesten som har hatt en økning av saker der de har ønsket veiledning. I 2023 gjaldt det 31 saker (3 %), sammenlignet med 16 saker i 2022 og 17 saker i 2021. Majoriteten av sakene i 2023 gjaldt barn.

Primærhelsetjenesten henvendte seg om veiledning i 21 saker (2 %) i 2023, sammenlignet med 24 saker i 2022 og 16 saker i 2021. 13 saker i 2023 gjaldt voksne og 8 saker gjaldt barn.

Spesialisthelsetjenesten henvendte seg om 17 saker (1 %) i 2023, som er en økning fra 11 saker i 2022 og 12 saker i 2021. De aller fleste sakene gjaldt voksne.

Kompetanseteamet ser at helseutfordringene er store i saker som omhandler æresrelatert vold og negativ sosial kontroll. Som med annen vold

²⁵Skolehelsetjenesten er skilt ut fra primærhelsetjenesten i statistikken for å få tall på henvendelsene fra skolene for seg

< Innholdsfortegnelse

i nære relasjoner kan konsekvensene av volden, særlig for den psykiske helsen, vedvare lenge etter at personen har kommet ut av voldssituasjonen. Vi ser også at trusselsituasjonen i æresrelaterte saker kan eskalere etter brudd med familien. I saker som omhandler æresrelatert vold eller vold og negativ sosial kontroll i tro- og livssynssamfunn, kan det å komme seg ut av voldssituasjonen føre til brudd med både familie og nettverk. Ensomhet og tap av sine nærmeste er en ekstra påkjenning som kan påvirke den psykiske helsen etter bruddet. I sakene ser vi utsatte som sliter med konsentrasjonsvansker, spiseforstyrrelser, depresjon, angst, dårlig selvbilde og selvskading. De har også hatt tanker om og forsøk på selvmord.

Helsetjenestene er sentrale når det gjelder både å avdekke volden og å håndtere eller behandle helsekonsekvenser av den. I alle deler av helsetjenestene bør det derfor være kompetanse om æresrelatert vold og negativ sosial kontroll, slik at utsatte kan identifiseres og følges opp på en god måte.

3.8.8.

Saker fra krisesentre

I 2023 henvendte krisesentrene seg om 60 saker (5 %). Dette er en liten nedgang fra 69 saker i 2022. I 2021 henvendte krisesentrene seg om 56 saker.

De fleste sakene gjaldt voksne (47 saker). 13 saker gjaldt barn. 51 saker gjaldt jenter/kvinner og 5 gjaldt gutter/menn. I 5 saker var kjønn ukjent når Kompetanseteamet ble kontaktet.

De fleste sakene hadde hovedbekymringen «trusler og vold» (28 saker), negativ sosial kontroll (11 saker) og ufrivillig opphold i utlandet (7 saker). Politiet var involvert eller skulle involveres i henholdsvis 29 og 9 saker.

Mange krisesentre tar kontakt angående saker de tenker er aktuelle for bo- og støttetilbudet. Dersom en sak skal vurderes for botilbudet, blir

det ofte et lengre samarbeid mellom Kompetanseteamet og krisesenteret frem til den utsatte tildeles plass og flytter inn i botilbudet, eventuelt flytter fra krisesenteret uten at det blir aktuelt med botilbud av ulike grunner. Det kan leses mer om botilbudet i kapittel 5.

3.8.9.

Saker fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)

IMDi har henvendt seg til Kompetanseteamet for veiledning i 55 saker (5 %) i 2023. Dette er mer enn en dobling fra 2022, da IMDi tok kontakt for veiledning i 25 saker. I 2021 var 19 av sakene fra IMDi.

Sakene fra IMDi gjelder stort sett bekymring knyttet til nyankomne flyktninger som har søkt om bosetting med offentlig hjelp, og som skal bosettes i en kommune. I 2023 gjaldt 31 saker fra IMDi voksne, og 23 gjaldt barn. I én sak var alder ukjent. 38 saker gjaldt jenter/kvinner, og 13 saker gjaldt gutter/menn. I 4 saker var kjønn ukjent for Kompetanseteamet. De fleste sakene i 2023 hadde hovedbekymringen «trusler og vold» (33 saker) og «frykt for tvangsekteskap» (12 saker). Politiet var involvert i 23 saker og skulle involveres i 9. Barnevernstjenesten var involvert i 11 saker og skulle involveres i ytterligere 9 saker.

Flere av sakene fra IMDi omhandlet i 2023 personer som var privatboende. Med privatboende mener vi tidligere mottaksbeboere som har valgt å flytte fra mottak og bo privat, eller personer som aldri har bodd i mottak. Nyankomne personer som bor privat, kan være ekstra sårbare ettersom de blir svært avhengige av personen(e) de flytter inn til. De kjenner ikke nødvendigvis til sine rettigheter etter norsk lov eller til hjelpeapparatet i Norge, og det at de bor privat kan også gjøre dem mindre synlige for tjenesteapparatet i kommunen de oppholder seg i. Dette vil igjen kunne forsterke en sårbarhet hvis de i tillegg skulle utsettes for negativ sosial kontroll, trusler og vold.

< Innholdsfortegnelse

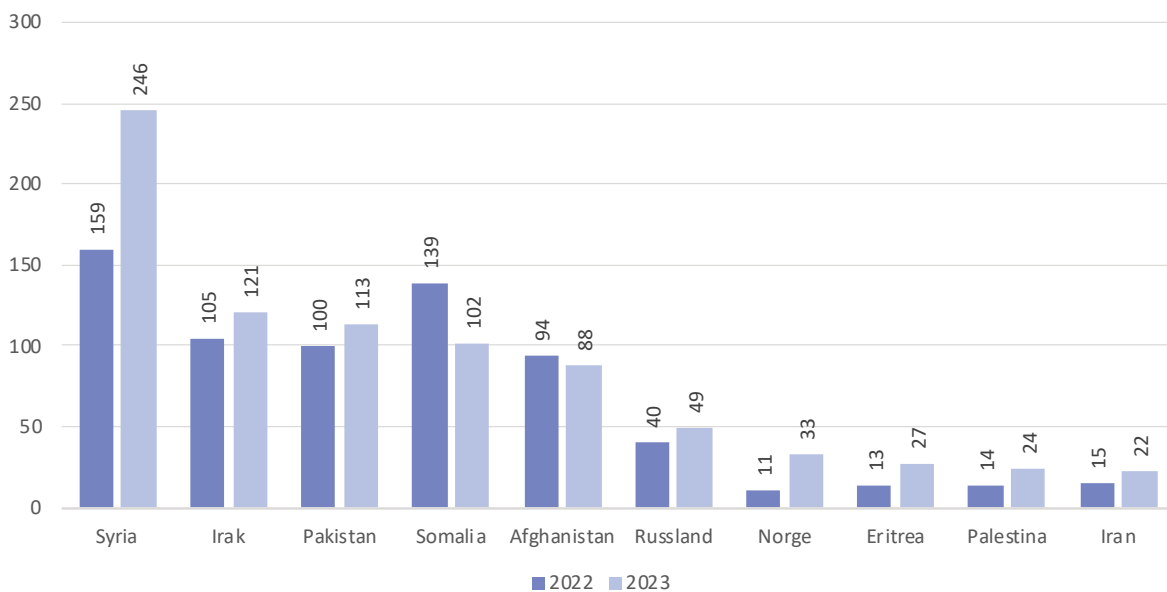
3.9.

Saker fordelt på landbakgrunn

Personene i sakene Kompetanseteamet mottok henvendelser om i 2023, hadde bakgrunn fra til sammen 56 ulike land. De mest frekvente landbakgrunnene i Kompetanseteamets statistikk, gjenspeiler i stor grad ikke-vestlige innvandrergupper som er store i Norge.²⁶ De landbak-

grunnene som er mest representert i statistikken er imidlertid også land der familieæren tradisjonelt tillegges stor verdi. De fleste sakene gjaldt personer med landbakgrunn fra Syria (246 saker), Irak (121 saker), Pakistan (113 saker), Somalia (102 saker), Afghanistan (87 saker) og Russland (49 saker).

Saker fordelt på landbakgrunn (10 mest frekvente)

3.9.1.

Syria

I 2023 gjaldt 246 saker personer med syrisk landbakgrunn, sammenlignet med 159 saker i 2022, 127 saker i 2021 og 131 saker i 2020. I 2023 utgjorde personer med syrisk bakgrunn 22 % av det totale antallet saker, sammenlignet med 18 % i 2022.

138 saker gjaldt barn (56 %), og 108 saker gjaldt voksne (44 %). 173 saker gjaldt jenter/kvinner (70 %), og 64 saker gjaldt gutter/menn (26 %). I 9 saker var kjønn ukjent for Kompetanseteamet. De mest frekvente hovedbetrykninger i saker som gjelder personer med Syria som landbakgrunn er «trusler og vold» (109 saker), «negativ sosial kontroll» (45 saker), «ufrivillig opphold i utlandet» (39 saker), «frykt for tvangsekteskap» (25 saker)

og «frykt for ufrivillig opphold i utlandet» (15 saker).

Før 2022 har det vært få saker med denne bakgrunnen som gjelder «ufrivillig opphold i utlandet» og «frykt for ufrivillig opphold i utlandet». Fra 2022 til 2023 har hovedbetrykingskategorien «ufrivillig opphold i utlandet» blitt mer enn tredoblet, fra 12 i 2022 til 39 i 2023. Det har også vært en økning i antall saker der personen det er betrykning for befinner seg i utlandet fra 21 saker i 2022 til 34 saker i 2023. Økningen kan muligens være et tegn på at personer med bakgrunn fra Syria nå i større grad reiser tilbake til Syria eller naboland som Irak og Tyrkia. Økt reiseaktivitet kan også ha sammenheng med at flere har vært i Norge så lenge at de har fått norsk statsborgerskap og norsk pass.²⁷

²⁶ Statistikk på ulike innvandrergupper i Norge: <https://www.imdi.no/om-integrering-i-norge/statistikk/>

²⁷ <https://www.udi.no/statistikk-og-analyse/statistikk/innvilgede-statsborgerskap-etter-opprinnelig-statsborgerskap-2023/>

< Innholdsfortegnelse

3.9.2.

Irak

I 2023 gjaldt 121 saker personer med Irak som landbakgrunn. Dette utgjorde 11 % av det totale antallet saker, sammenlignet med 12 % i 2022. Det har vært en økning i antallet saker som gjaldt personer med irakisk bakgrunn. I 2022 gjaldt dette 105 saker, og i 2021 gjaldt det 99 saker.

64 saker gjaldt barn (53 %), og 57 saker gjaldt voksne (47 %). 92 saker gjaldt jenter/kvinner (76 %), og 21 saker gjaldt gutter/menn (17 %). I 6 saker var kjønn ukjent for Kompetanseteamet. I flest saker var hovedbekymringen «trusler og vold» (53 saker), «ufrivillig opphold i utlandet» (32 saker) og «negativ sosial kontroll» (16 saker). Mens hovedbekymringen «trusler og vold» har gått litt ned fra 2022 til 2023, har det vært en dobling i antallet saker i samme periode der hovedbekymringen var «ufrivillig opphold i utlandet».

3.9.3.

Pakistan

I 2023 gjaldt 113 saker personer med pakistansk landbakgrunn. Dette var 10 % av det totale antallet saker i 2023, sammenlignet med 11 % i 2022. Det har kun vært en liten økning i antallet saker med denne landbakgrunnen fra 2022, da det var 100 saker. I 2021 lå imidlertid tallet noe høyere, med 125 saker med denne bakgrunnen.

De fleste sakene med denne landbakgrunnen er voksne. 78 saker gjelder personer over 18 år (69 %), mens 35 saker gjelder personer under 18 år (31 %). 83 saker gjaldt jenter/kvinner (73 %) og 28 saker gjaldt gutter/menn (25 %). I 2 saker var kjønn ukjent. Hovedbekymringen i sakene var blant annet «frykt for tvangsekteskap» (36 saker), «trusler og vold» (36 saker) og «negativ sosial kontroll» (18 saker).

3.9.4.

Somalia

Antallet saker som gjaldt personer med landbakgrunn Somalia, har gått ned fra 139 saker i 2022 til 102 saker i 2023. Antallet saker i 2023 er på nivå med antallet i 2021, da det var 103 saker med landbakgrunn Somalia. I 2023 utgjorde saker med denne landbakgrunnen 9 % av det totale antallet saker, sammenlignet med 16 % i 2022.

67 saker gjaldt barn (66 %), og 38 gjaldt voksne (37 %). 71 saker gjaldt jenter/kvinner (70 %), og 28 gjaldt gutter/menn (27 %). I 3 saker var kjønn ukjent.

Mens hovedbekymringen «trusler og vold» er den mest frekvente i saker med landbakgrunn Syria, Irak, Pakistan og Afghanistan, er «ufrivillig opphold i utlandet» den mest frekvente hovedbekymringen i saker med Somalia som landbakgrunn. Deretter kommer «frykt for kjønnslemlestelse» (19 saker), «trusler og vold» (18 saker) og «frykt for ufrivillig opphold i utlandet» (12 saker).

3.9.5.

Afghanistan

I 2023 gjaldt 88 saker personer med landbakgrunn fra Afghanistan. I 2022 gjaldt 94 saker samme landbakgrunn, mens det i 2021 var 73 saker med denne bakgrunnen. Saker som gjaldt personer med bakgrunn fra Afghanistan, utgjorde 8 % av det totale antallet saker i 2023 og 11 % i 2022.

57 saker gjaldt voksne (65 %), og 31 gjaldt barn (35 %). Av de 88 sakene var 51 jenter/kvinner (58 %), og 35 gutter/menn (40 %). I 2 saker var kjønn ukjent for Kompetanseteamet.

I 34 saker var hovedbekymringen «trusler og vold». «Frykt for tvangsekteskap» gjaldt 21 saker og «negativ sosial kontroll» gjaldt 13 saker.

3.9.6.

Russland

I 2023 gjaldt 49 saker personer med bakgrunn fra Russland, sammenlignet med 40 saker i både 2021 og 2022. Sakene med landbakgrunn Russland utgjorde 4 % av det totale antallet saker i 2023, som er likt andelen i 2022. Dette er hovedsakelig saker som gjelder personer med bakgrunn fra Tsjetsjenia.

32 saker gjaldt barn (65 %), og 17 saker gjaldt voksne (35 %). Dette innebærer en dobling i antallet saker som gjelder barn med russisk landbakgrunn. 35 saker gjaldt jenter/kvinner (71 %), og 12 saker gjaldt gutter/menn (24 %). I 2 saker var kjønn ukjent for Kompetanseteamet.

< Innholdsfortegnelse

I 2023 var den mest frekvente hovedbekymringen i saker med russisk landbakgrunn «ufrivillig opphold i utlandet». Denne hovedbekymringen har hatt en tredobling, fra 7 saker i 2022 til 21 saker i 2023. «Trusler og vold» var hovedbekymringen i 19 av sakene.

3.9.7.

Norge

Det har vært en økning i antall saker som gjelder personer med Norge som landbakgrunn. I 2023 var det 33 saker, sammenlignet med 11 saker i 2022 og 9 saker i 2021. Saker med Norge som landbakgrunn utgjorde 3 % av det totale antallet saker i 2023 og 1 % i 2022.

18 saker gjaldt voksne, og 15 saker gjaldt barn. 17 saker gjaldt jenter/kvinner, og 13 gjaldt gutter/menn. I 3 saker var kjønn ukjent for Kompetansteamet.

Hovedbekymring i sakene var blant annet «negativ sosial kontroll» (16 saker) og «trusler og vold» (14 saker). I 10 av sakene med Norge som landbakgrunn er det registrert at den utsatte har bakgrunn fra et strengt religiøst tros- eller livssynssamfunn.

3.10.

Utlendingssaker

Kompetansteamet registrerer en sak som utlendingssak når saken både gjelder en utlending (person uten norsk statsborgerskap) og har spørsmål knyttet til en oppholds- eller beskyttelsessak (asyl). Vi registrerer også utlendingssaker der det er søkt familieinnvandring med personen saken gjelder.

I 2023 gav Kompetansteamet veiledning i 301 utlendingssaker. Dette er 27 % av det totale antallet saker Kompetansteamet har jobbet med dette året. Antallet er en økning på 23 % fra 2022, da vi veiledet i 244 utlendingssaker. 185 saker av sakene i 2023 gjaldt voksne og 113 gjaldt barn. I 3 saker var alderen ukjent for Kompetansteamet. 202 saker gjaldt jenter/kvinner og 76 saker gjaldt gutter/menn. I 23 saker var kjønn ukjent.

Det var UDI som kontaktet Kompetansteamet for veiledning i flest saker. Dette gjaldt 65 saker i 2023, sammenlignet med 46 utlendingssaker fra UDI i 2022. Etter UDI var det barnevernstjenesten som tok kontakt om flest utlendingssaker (45 saker). Deretter kom utenriksstasjon med spesialutsending i integreringssaker (31 saker), politi (27 saker) og NAV (25 saker).

Mens mangfoldsrådgiverne henvendte seg til Kompetansteamet for veiledning i hele 50 utlendingssaker i 2022, gjaldt dette bare 15 saker i 2023.

Den mest frekvente hovedbekymringen i sakene var «trusler og vold». Dette gjaldt 111 saker, sammenlignet med 101 saker i 2022. I 2021 gjaldt hovedbekymringen «trusler og vold» kun 59 utlendingssaker. 61 utlendingssaker i 2023 gjaldt «frykt for tvangsekteskap» og 46 saker gjaldt «ufrivillig opphold i utlandet». Andre hovedbekymringer i utlendingssakene var blant annet «negativ sosial kontroll» (42 saker), «frykt for ufrivillig opphold i utlandet» (13 saker) og «gjennomført tvangsekteskap» (12 saker).

I utlendingssakene er det flest saker som gjelder personer med landbakgrunn fra Syria (71 saker), Pakistan (39 saker), Afghanistan (37 saker) og Irak (27 saker). Utlendingssakene totalt gjelder personer med minst 34 ulike landbakgrunner.

Kapittel 4

Utsatte i utlandet

[< Innholdsfortegnelse](#)

De siste årene har det vært en økning i antallet saker der den utsatte har vært i utlandet når Kompetanseteamet ble kontaktet. Bare det siste året, fra 2022 til 2023, har det vært en økning på 29 %. I 2023 ble Kompetanseteamet kontaktet for veiledning og annen bistand i 268 saker der personen det var bekymring for, befant seg i utlandet. Dette er 24 % av det totale antallet saker vi hadde i 2023. I 2022 gjaldt det vi kaller utenlandssakene, 208 saker. I 2023 var det 24 saker der det var usikkerhet rundt hvorvidt personen det var bekymring for, befant seg i Norge eller i utlandet.

I 2023 var det utenriksstasjonene med spesialutsendinger i integreringssaker som tok kontakt med Kompetanseteamet om de fleste sakene (83 saker). Det har nesten vært en firedobling i antall saker fra utenriksstasjonene med spesialutsending i integreringssaker, fra 21 saker i 2022 til 85 saker i 2023. Spesialutsendingene i integreringssaker henvender seg til Kompetanseteamet for å drøfte mulighetene for å hjelpe utsatte i utlandet tilbake til Norge. En økning i antall henvendelser om saker viser at det er et godt samarbeid mellom spesialutsendingene og Kompetanseteamet. Økningen må også ses i sammenheng med økningen av antall saker der det søkes om refusjon for hjemreise til Norge (se del 4.2.) I tillegg til sakene fra utenriksstasjonene

med spesialutsending i integreringssaker, kom 7 saker fra utenriksstasjon uten spesialutsending i integreringssaker.

Andre som henvendte seg til Kompetanseteamet med bekymring for personer i utlandet var politiet (38 saker), UDI (20 saker), barnevernstjenesten (19 saker), frivillige organisasjoner (16 saker) og mangfoldsrådgiver / skole med mangfoldsrådgiver (15 saker) som tok mest kontakt i disse sakene. Henvendelsene gjaldt både saker der den utsatte selv har bedt om hjelp fra utlandet, og saker der hjelpeapparatet i Norge er bekymret for noen som de vet befinner seg i utlandet.

I noen av sakene kommer henvendelsen fra personen som selv ønsker hjelp, i andre saker fra familie og venner av den utsatte. Til sammen gjaldt dette 20 saker i 2023.

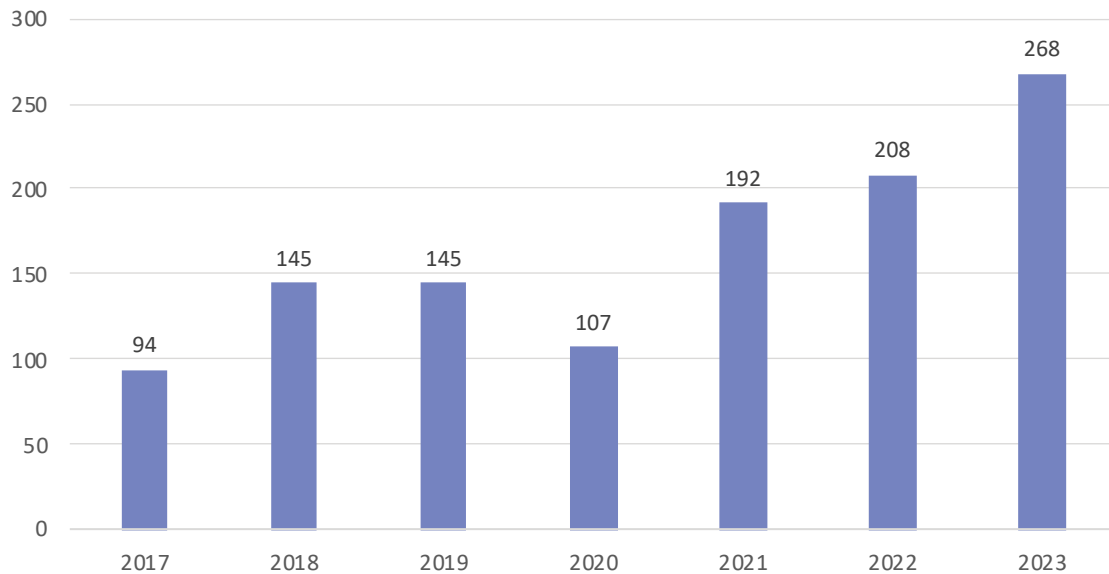
Der det er utsatte i utlandet som tar direkte kontakt med Kompetanseteamet og ber om hjelp, bistår teamet med å sette den utsatte i kontakt med nærmeste utenriksstasjon. Også der andre instanser, eventuelt familie og bekjente, har direkte kontakt med den som ber om hjelp i utlandet, bidrar Kompetanseteamet til at den som trenger hjelp i utlandet får direkte kontakt med nærmeste norske utenriksstasjon og/eller spesialutsending i integreringssaker.

< Innholdsfortegnelse

Utenlandssaker per år

Av sakene om personer i utlandet gjaldt 181 saker jenter/kvinner (68 % av utenlandssakene) og 70 saker gutter/menn (26 %). I 17 saker var personens kjønn ukjent for Kompetanseteamet. Når Kompetanseteamet ikke kjenner til personens kjønn, er det ofte fordi det er en bekymring for flere barn som er i utlandet, og der kjønn ikke alltid oppgis av instansen som tar kontakt.

173 saker gjaldt barn (65 %), og 95 saker gjaldt voksne (35 %). I noen av sakene er det bekymring for både den voksne og dennes barn. Dette kan for eksempel være saker der en kvinne og hennes barn blir holdt tilbake i utlandet av ektefellen ved at han fratar kvinnen reisedokumentene eller på andre måter forsøker å forhindre at hun og barna kan returnere til Norge. I de fleste sakene returnerer mannen selv til Norge, mens han sier at hun og barna ikke skal returnere.

Hovedbekymringen i sakene er hovedsakelig «ufrivillig opphold i utlandet» (166 saker). Andre saker gjelder blant annet «frykt for ufrivillig opphold i utlandet» (mistanke om at personen er

ufrivillig i utlandet) (35 saker), «trusler og vold» (33 saker), «frykt for tvangsekteskap» (14 saker) og «frykt for kjønnslemlestelse» (7 saker).

Somalia er den landbakgrunnen som er mest frekvent i sakene der det er bekymring for noen som befinner seg i utlandet. I 2023 gjaldt dette 58 saker, sammenlignet med 81 saker i 2022. Av de 58 sakene gjaldt majoriteten barn (52 saker). For sakene med landbakgrunn Irak (40 saker), Syria (34 saker), Pakistan (16 saker) og Palestina (14 saker) har det vært noe økning fra 2022 til 2023. Det har vært en liten økning i antallet saker med landbakgrunn Russland (18 saker i 2023). I flere saker oppholder den bekymringen gjelder seg i et tredje land, som ofte er naboland til opprinnelseslandet.

< Innholdsfortegnelse

4.1.

Barn i utlandet

I 2023 gjaldt 173 saker bekymring for barn som befant seg i utlandet da Kompetanseteamet ble kontaktet. De fleste av disse sakene kom fra utenriksstasjon med spesialutsending for integreringssaker (53 saker). Resten av sakene kom fra politiet (27 saker), fra barnevernstjenesten (18 saker) og flere andre instanser. Familie eller bekjent av barnet tok kontakt med Kompetanseteamet om 10 av sakene.

Noen av barna var i utlandet sammen med en av, eller begge, foreldrene, mens andre barn var etterlatt i utlandet uten foreldrene. I noen av sakene var det bekymring for barn og den ene forelderen i utlandet, mens i andre saker kunne bekymringen gjelde kun barnet/barna, som var i utlandet enten alene eller med sin forelder/foreldre.

I 2023 har flere av sakene handlet om at en mor er bekymret for barn som befinner seg i utlandet. I disse sakene bor begge foreldrene med delt foreldreansvar i Norge, og det har vært konflikt mellom foreldrene på grunn av uenigheten om hvorvidt barna skal bo i Norge eller i opprinnelseslandet eller et tredjeland. Mens far har ønsket at barna skal bo hos familie eller andre i utlandet, har mor ønsket at barna skal komme tilbake til Norge for å bo med henne. I sakene har mor hatt stor bekymring for hvordan barna har det i utlandet og forteller at barna er ufrivillig i utlandet. Bekymringen kan både handle om at barna ikke bor med sine foreldre, og bekymring for vold, kjønnslemlestelse og tvangsekteskap. Sakene har vist seg å være komplekse og med flere utfordringer. En utfordring kan være at barnets «vanlige bosted» etter flere år i utlandet ikke lenger er Norge. En annen utfordring kan være at far motsetter seg at barnet skal tas med tilbake til Norge, blant annet ved å ikke samtykke til utstedelse av nødpass til barnet. Det kan også ta tid før en eventuell retur til Norge er mulig. I noen av sakene har det vært behov for DNA-test

av mor og barn, samt norsk personnummer dersom barnet er født i utlandet. Dette, samt en eventuell dialog med far, kan ta tid.

I noen saker søker ungdommer under 18 år hjelp til å komme tilbake til Norge. Ifølge barneloven § 40 må barn som er fylt 12, samtykke til en avgjørelse om å flytte ut av landet eller oppholde seg lengre tid i utlandet uten en av foreldrene med foreldreansvar. Dette gjelder også dersom avtalt opphold bli forlenget. Kompetanseteamets saker tyder imidlertid på at få barn får anledning til å si at de ikke samtykker til et utenlandsopphold uten foreldre før de reiser. Det kan være bekymring hos barnet i forkant av reisen, men få vet at de skal etterlates i utlandet før de allerede befinner seg i utlandet. Saker som gjelder barn som er etterlatt i utlandet uten å ha samtykket til det, kan både handle om omsorgssvikt, psykisk vold, frihetsberøvelse og negativ sosial kontroll. Likevel kan det være vanskelig for norske myndigheter å bistå barnet med å returnere til Norge, både på grunn av foreldrenes rett knyttet til foreldreansvaret og fordi jurisdiksjonen tilhører et annet land enn Norge.

I 2024 kommer rapporten til lovutvalget som har utredet de samlede juridiske problemstillingene i saker som gjelder negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og psykisk vold.²⁸ Lovutvalget har som del av mandatet å vurdere hvordan rettsvernet til barn og unge som er ufrivillig etterlatt i utlandet, kan styrkes.

4.2.

Refusjon av reisekostnader og koordinering av mottakelsen i Norge

Bufdir ved Kompetanseteamet forvalter refusjonsordningen regulert i «F-02-18 Rundskriv – Utgifter til hjemreise til Norge ved negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse».²⁹

Hvis den utsatte befinner seg i utlandet og ikke har mulighet til å dekke reisekostnadene for retur

²⁸ <https://lovutvalg-negativ-sosial-kontroll.no/>

²⁹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-f-02-18/id2632326/>

< Innholdsfortegnelse

til Norge selv, kan utenriksstasjonen på vegne av vedkommende søke om å få dekket hjemreisen gjennom refusjonsordningen som Kompetanseteamet forvalter. På forespørsel fra utenriksstasjonene koordinerer Kompetanseteamet mottakelsen av den/de utsatte i Norge. I saker der det søkes om refusjon og koordinering av mottakelsen, samarbeider Kompetanseteamet tett med spesialutsendingene i integreringssaker ved de norske utenriksstasjonene i Ankara, Amman, Nairobi og Islamabad. De utsatte kan også befinne seg i andre land enn der spesialutsendingene er plassert. Det er likevel som regel spesialutsendingene i integreringssaker som har kontakten med Kompetanseteamet og som søker om refusjon og koordinering på vegne av utenriksstasjonen som den utsatte er i kontakt med.

Til sammen ble det søkt om bistand fra Kompetanseteamet i form av refusjon av reiseutgifter eller koordinering av mottakelsen for 46 personer i 2023.

Det har vært en stor økning i antall enkeltsaker der det er søkt om refusjon for å dekke hjemreise til Norge. Kompetanseteamet mottok søknad om refusjon 38 personer i 2023, til forskjell fra søknad om refusjon for 14 personer i 2022, 16 personer i 2021 og 9 søknader i 2020. Alle søknadene i 2023 ble innvilget. Søknadene gjaldt 16 voksne og 22 barn. I 6 enkeltsaker ble innvilget refusjon

ikke brukt.³⁰ Kompetanseteamet ser økningen i antallet saker der det søkes om refusjon som noe positivt. Dette tyder på at flere utsatte i utlandet får hjelp til å returnere til Norge.

I de fleste av sakene der refusjonsordningen ble brukt til å dekke retur til Norge og andre utgifter i forbindelse med returen, koordinerte Kompetanseteamet også mottakelsen i Norge. I saker der Kompetanseteamet koordinerer mottakelsen, tar teamet kontakt med ulike tjenester som kan spille en rolle den første tiden etter ankomsten. Dette er ofte tjenester som politi, kritesenter, NAV og barnevernstjenesten. I de fleste saker innebærer koordineringen at det ordnes med plass på kritesenter, avtale om at politiet møter den/de som returnerer ved gaten på flyplassen og kjører den/de utsatte til kritesenteret. Kompetanseteamet koordinerte mottakelsen i 8 saker der det ikke ble søkt om refusjon.

---

³⁰ Fire personer returnerte til Norge uten at den innvilgede refusjonen ble benyttet og to personer returnerte ikke til Norge til tross for innvilget refusjon av reiseutgifter.

CASE

En sommer reiste Nadia, hennes mann og de to barna deres på ferie til landet de opprinnelig kommer fra. Det hadde vært mye konflikter mellom Nadia og mannen siden de ble gift og hun flyttet til Norge. Det siste året hadde det også vært fysisk vold fra mannen, og Nadia hadde sagt til mannen at hun ønsket skilsmisse. Mannen ble sint og truet med at han ville ta fra henne barna om hun ba om skilsmisse.

Da Nadia, mannen og barna reiste på ferie, håpet hun at det skulle bli en fin reise der de skulle se igjen familien som hun savnet så mye. Etter en uke forstod hun at mannen hadde andre planer enn en ferie for henne og barna. Mannen tok

Nadia og barnas reisedokumenter og pass, ødela telefonen hennes og sa at hun og barna skulle bo hos hans foreldre mens han reiste tilbake til Norge. Mannen kom med trusler om at han ville kontakte politiet og barnevernstjenesten dersom hun forsøkte å returnere til Norge.

Nadia og barna hadde det svært vanskelig hos mannens foreldre. Både hun og barna ble utsatt for psykisk og fysisk vold, fikk lite mat og de kunne ikke bevege seg fritt på grunn av kontrollen fra svigerfamilien. Nadia ønsket å komme tilbake til Norge med barna, men var redd for at det ikke var mulig uten barnas pass. Etter en stund gikk Nadias oppholdstillatelse i Norge ut.

En dag fikk Nadia låne en telefon av en nabo-kvinne. Nadia tok da kontakt med den norske utenriksstasjonen og snakket med spesialutsendingen for integreringssaker som jobbet der. Nadia fortalte om den vanskelige situasjon hun og barna var i. Hun fortalte om volden i ekteskapet og om hvordan svigerforeldrene behandlet dem og begrenset deres bevegelsesfrihet.

Siden den norske oppholdstillatelsen til Nadia hadde gått ut, ble det nødvendig for spesialutsendingen for integreringssaker å få veiledning fra UDIs representant i Kompetanseteamet. Det ble sendt en søknad til UDI og Nadia fikk fornyet oppholdstillatelsen som hadde utgått mens hun var ufrivillig i utlandet.

Med fornyet oppholdstillatelse, sendte spesialutsendingen for integreringssaker en søknad til Kompetanseteamet der de ba om at Nadia skulle få økonomisk bistand gjennom refusjonsordningen for å dekke hjemreisen til Norge for henne og barna. Søknaden ble innvilget. Utenriksstasjonen ba Kompetanseteamet om å koordinere mottakelsen av Nadia og barna hennes i Norge.

På grunn av kontrollen Nadia og barna ble utsatt for, var det vanskelig å finne en mulighet for å forlate svigerforeldrenes hus. En dag fikk hun imidlertid anledning til å rømme. Utenriksstasjonen bestilte flybilletten, utstedte nødpass for barna som var norske statsborgere og reisedatoen ble satt et par dager etterpå. Kompetanseteamet ble orientert om reisedato.

Politiets representant i Kompetanseteamet kontaktet politiet på Gardermoen og avtalte at politiet skulle møte Nadia og barna på gate når de ankom. Det ble avklart med politiet at de av hensyn til kvinnens sikkerhet skulle kjøre dem til krisesenteret. Bufdirs representant i Kompetanseteamet gjorde avtale med krisesenteret om at Nadia og barna skulle få bo på krisesenteret når de kom til Norge til deres situasjon var mer avklart.

Når Nadia og barna kom til krisesenteret, ble det gjort avtale om tid for kartleggingsamtale med Bufdirs representant Kompetanseteamet. Nadia fikk informasjon om bo- og støttetilbudet og sa at dette var et tilbud som hun ønsket å bli vurdert for. I kartleggingsamtalen kartla Kompetanseteamet blant annet Nadias situasjon og hva hun og barna har vært utsatt for av vold, trusler og negativ sosial kontroll.

Etter fullført kartlegging anmodet Kompetanseteamet om en sikkerhetsanbefaling fra politiet. Det tok noen uker før politiet fikk utarbeidet en risikovurdering og skrevet sin anbefaling. I denne tiden bistod ansatte på krisesenteret Nadia i kontakt med NAV, og det ble opprettet en ny bankkonto til Nadia som ektemannen ikke hadde tilgang til.

Politiets sikkerhetsanbefaling ble sendt til Kompetanseteamet. Basert på informasjonen fra kartleggingen og politiets anbefaling knyttet til sikkerhetsbehov vurderte Bufdirs representant i Kompetanseteamet at Nadia og barna kunne tildeles leilighet i bo- og støttetilbudet.

Kapittel 5

Bo- og støttetilbudet

[< Innholdsfortegnelse](#)

Det nasjonale bo- og støttetilbudet for personer utsatt for tvangsekteskap, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll (bo- og støttetilbudet) koordineres av Bufdir ved Kompetanseteamet. Bo- og støttetilbudet er etablert i et samarbeid mellom Bufdir og fem utvalgte kommuner. Tilbudet bestod fra 1. januar til 31 mars 2023 av

26 plasser. Fra 1. april til 31. desember bestod det av 24 plasser.³¹ Kommunene mottar tilskudd fra Bufdir for å drifte bo- og støttetilbudet. Tilskuddsordningen er blitt evaluert av Oslo Economics i 2022, og rapporten ble lagt fram i januar 2023.³²

FAKTA:

Målgruppen for bo- og støttetilbudet er personer over 18 år som er utsatt for tvangsekteskap, trusler om tvangsekteskap, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll. Dette inkluderer også saker som omhandler psykisk vold der den utsatte har behov for å komme i sikkerhet bort fra voldsutøver(e), og har behov for oppfølging. Både kvinner, menn, par og foreldre med barn kan vurderes for bo- og støttetilbudet. Brukerne har ulik bakgrunn, legning og kjønnsidentitet.

Bo- og støttetilbudet består av leiligheter og kollektiv som er sikkerhetsklarert av politiet. Botiden er inntil ni måneder. I denne tiden får beboerne miljøterapeutisk oppfølging, etablert kontakt med aktuelle tjenester i kommu-

nen og kontakt med frivillige fra ulike aktuelle organisasjoner. Enkelte av botilbudene har også etablert et nettverk for beboere og tidligere beboere og arrangerer samlinger, aktiviteter og feiring av for eksempel høytider.

Bo- og støttetilbudet skal bidra til at tidligere beboere etter utflytting får tilstrekkelig oppfølging fra det offentlige hjelpeapparatet og fra frivillige organisasjoner. I enkelte tilfeller er det behov for oppfølging fra ansatte i bo- og støttetilbudet i noe tid etter utflytting.³³ Oppfølgingen fra frivillige organisasjoner kan blant annet bestå i individuell oppfølging fra ansatte i organisasjonen eller gjennom oppfølging fra både frivillige og ansatte via mentorordningen.³⁴

I 2023 publiserte Likestillingssenteret KUN en rapport om hvordan det går med tidligere beboere i bo- og støttetilbudet for personer utsatt for tvangsekteskap, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll. Forskerne har sett på overgangen til en selvstendig tilværelse, og hva som fremmer

og hemmer et gunstig utfall for den enkelte. De har også kommet med anbefalinger for videreutvikling av bot- og støttetilbudet.³⁵

³¹ Reduksjonen på to plasser er besluttet av tilskuddsmottaker av økonomiske og driftsmessige årsaker.

³² [Evaluering-av-tilskuddsordningen-nasjonalt-botilbud.pdf \(osloeconomics.no\)](#)

³³ [Faglig plattform - bo- og støttetilbudet - revidert mai 2020 \(bufdir.no\)](#)

³⁴ Bufdir koordinerer nettverket av frivillige organisasjoner (mentorhub) som tilbyr ulike mentorløsninger for utsatte. Organisasjonene som er med i mentorhub er Røde Kors (telefonen og mentorfamilie), SEIF (los og oppfølging), Norske Kvinners sanitetsforening (ressursvenn), Hjelpekilden, Skeiv Verden, og Oslo Krise senter (Sammen-nettverket).

³⁵ https://www.kun.no/uploads/7/2/2/3/72237499/kun_1-2023_livet_etter_bo_og_st%C3%B8ttetilbud_endelig_rapport.pdf

< Innholdsfortegnelse

5.1.

Innflyttinger og beboere i 2023

I overgangen fra 2022 til 2023 bodde det 25 personer i bo- og støttetilbudet. Noen av dem som flyttet inn i 2022 gjorde dette helt på slutten av året, og hadde derfor mesteparten av sin botid i 2023.

Til sammen har 48 personer bodd i bo- og støttetilbudet i løpet av 2023, hvorav 23 flyttet inn i 2023. Antallet innflyttede i 2023 var noe lavere enn i 2022 og tidligere år, noe som kan ha sammenheng med både at mange bodde i bo- og støttetilbudet ved årsskifte, og at tilbudet fra 1. april 2023 hadde 2 mindre plasser enn antallet plasser i hele 2022. Fra 2017 til 2022 har det vært mellom 30-33 plasseringer årlig, med unntak av året 2020 da 39 personer fikk plass i botilbudet.

Av de 23 personene som flyttet inn i botilbudet i 2023, var 20 voksne og 3 medfølgende barn. De fleste som ble tildelt plass i bo- og støttetilbudet i 2023 var kvinner. Av de voksne var den yngste i bo- og støttetilbudet 18 år og den eldste 32 år. De fleste voksne som fikk plass i 2023, var mellom 20 og 29 år. De som flyttet inn, hadde bakgrunn fra 11 forskjellige land.

Den instansen som tok kontakt om flest saker som førte til innflytting i bo- og støttetilbudet i 2023, var krisesenter (9 saker). Andre instanser som tok kontakt om saker som førte til innflytting, var blant annet spesialutsending i integreringsaker ved utenriksstasjon, bo- og støttetilbudet selv, politiet, den utsatte selv og frivillige organisasjoner, politi og NAV.

Belegget i bo- og støttetilbudet forteller hvor stor andel av de 26/24 plassene som var i bruk gjennom året. I snitt var belegget i 2023 på 91 %. Høyt belegg er positivt med tanke på liten lediggang og leieinntekter, men kan være uheldig når det gjelder beredskapskapasiteten. Dersom botilbudet i stor grad er fullt gjennom året, vil det innebære at utsatte som har behov for plass må vente lenge før de får plass.

5.2.

Personer som ble vurdert for bo- og støttetilbudet i 2023

I 2023 mottok Kompetanseteamet 110 saker som ble vurdert for bo- og støttetilbudet, sammenlignet med 117 saker i 2022. Dette var 10 % av det totale antallet saker som Kompetanseteamet jobbet med i 2023. Av de 110 sakene ble 23 personer tildelt plass. 15 personer vurderes fortsatt for bo- og støttetilbudet og venter på avklaring i starten av 2024.

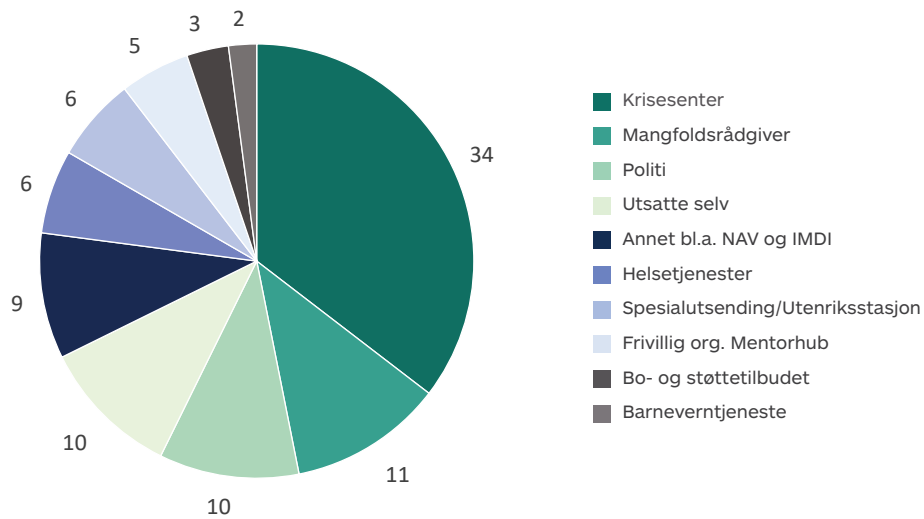
Av sakene som ble vurdert for bo- og støttetilbudet omhandlet 96 voksne og 14 medfølgende barn. Av de voksne var 84 kvinner og 12 menn. Sakene som ble vurdert for bo- og støttetilbudet gjaldt personer med bakgrunn fra 21 ulike land.

De instansene som har tatt kontakt i flest saker som blir vurdert, er krisesenter, mangfoldsrådgivere, frivillige organisasjoner og politiet. Det er mange ulike årsaker til at noen som er vurdert for bo- og støttetilbudet ikke tildeles plass. I noen tilfeller er det den utsatte som ombestemmer seg eller finner andre løsninger, mens i andre tilfeller ser man i løpet av vurderingsperioden at bo- og støttetilbudet ikke er egnet for å dekke behovene den utsatte har.

For noen bli ventetiden lang, og det blir for vanskelig å stå i press fra familie/ektefelle og eventuelt savn av søsken eller andre i familien. Dette kan føre til at noen vender tilbake til familie/ektefelle etter noe tid på krisesenter. Andre finner alternative løsninger mens de venter på å bli tildelt plass, for eksempel mens politiet utarbeider sikkerhetsanbefaling, mens de venter på rettsak om barnefordeling, i påvente av sekundærbosetting eller fordi det ikke er ledig plass i det aktuelle bo- og støttetilbudet.

Andre igjen ønsker ikke, eller bør ikke av sikkerhetsmessige grunner, flytte til den delen av landet der vi har egnet botilbudsplass, og man må derfor finne andre løsninger i samarbeid med aktuelle instanser.

Instanser/enkeltpersoner som tok kontakt om voksne personer som ble vurdert for botilbud

I enkelte tilfeller er bo- og støttetilbudet ikke egnet for den utsatte og utfordringene denne står i. Dette kan handle om egne utfordringer med vold, rus og/eller annen kriminalitet som

kan utgjøre en fare for andre beboere, eller det kan være en risiko for at beliggenheten til boligene avsløres.

Vedlegg 1

Statistikk

[< Innholdsfortegnelse](#)**Tabelloversikt**

1	Alle saker		5	Tall per landbakgrunn fordelt på hovedbekymring, kjønn og alder	
Tabell 1	Antall saker fra 2015-2023	45			
Tabell 2	Antall saker fordelt på kjønn	45			
Tabell 3	Antall saker fordelt på alder	45			
Tabell 4	Hovedbekymring i sakene	45	Syria		
Tabell 5	Antall saker fordelt på landbakgrunn	46	Tabell 21	Syria - Alder	54
Tabell 6	Hvem henvendte seg om sakene?	47	Tabell 22	Syria - Kjønn	54
			Tabell 23	Syria- Hovedbekymring	54
2	Utlendingssakene		Irak		
Tabell 7	Utlendingssakene fordelt på kjønn	48	Tabell 24	Irak - Alder	54
Tabell 8	Utlendingssakene fordelt på alder	48	Tabell 25	Irak- Kjønn	55
Tabell 9	Utlendingssakene fordelt på hovedbekymring	48	Tabell 26	Irak - Hovedbekymring	55
Tabell 10	Utlendingssaker fordelt på landbakgrunn	49	Pakistan		
Tabell 11	Hvem henvender seg i utlendingssakene	49	Tabell 27	Pakistan - Alder	55
Tabell 12	Utlendingssaker fordelt på oppholdsstatus	50	Tabell 28	Pakistan- Kjønn	55
			Tabell 29	Pakistan - Hovedbekymring	56
3	Utsatte i utlandet		Somalia		
Tabell 13	Utsatte i utlandet fordelt på kjønn	50	Tabell 30	Somalia - Alder	56
Tabell 14	Utsatte i utlandet fordelt på alder	50	Tabell 31	Somalia - Kjønn	56
Tabell 15	Utsatte i utlandet fordelt på hovedbekymring	51	Tabell 32	Somalia - Hovedbekymring	56
Tabell 16	Utsatte i utlandet fordelt på landbakgrunn	51	Afghanistan		
			Tabell 33	Afghanistan - Alder	57
			Tabell 34	Afghanistan - Kjønn	57
			Tabell 35	Afghanistan - Hovedbekymring	57
4	Saker som gjelder barn		Russland		
Tabell 17	Kjønn i saker som gjelder barn	51	Tabell 36	Russland - Alder	57
Tabell 18	Hovedbekymring i saker som gjelder barn	52	Tabell 37	Russland - Kjønn	57
Tabell 19	Landbakgrunn i saker som gjelder barn	52	Tabell 38	Russland - Hovedbekymring	58
Tabell 20	Hvem henvender seg til Kompetanseteamet i saker som gjelder barn	53			

[< Tabelloversikt](#)**Alle saker****Tabell 1**Antall saker fra 2015-2023³⁶

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall saker	399	597	560	595	669	649	759	891	1137

Tabell 2

Antall saker fordelt på kjønn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Jente/ kvinne	561	74 %	670	75 %	809	71 %
Gutt/ mann	176	23 %	190	21 %	283	25 %
Ukjent	22	3 %	31	3 %	45	4 %
Totalsum	759	100 %	891	100 %	1137	100 %

Tabell 3

Antall saker fordelt på alder

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Over 18	421	56 %	466	52 %	545	48 %
Under 18	336	44 %	423	47 %	589	52 %
Ukjent	2	0 %	2	0 %	3	0 %
Totalsum	759	100 %	891	100 %	1137	100 %

Tabell 4

Hovedbetyrning i sakene

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Trusler/vold	245	32 %	368	41 %	42	38 %
Ufrivillig opphold i utlandet	97	13 %	135	15 %	209	18 %
Negativ sosial kontroll	84	11 %	113	13 %	177	16 %
Frykt for tvangsekteskap	132	18 %	91	10 %	125	11 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet	110	15 %	90	10 %	102	9 %
Frykt for kjønnslemlestelse	33	4 %	44	5 %	41	3 %
Gjennomført tvangsekteskap	23	3 %	26	3 %	20	2 %
Frykt for barneekteskap	16	2 %	8	1 %	18	2 %
Barneekteskap (under 18 år på vigselstidspunktet)	8	1 %	7	1 %	8	1 %
Tvunget til å forbli i ekteskapet	7	1 %	7	1 %	-	0 %
Helsehjelp i forbindelse med gjennomført kjønnslemlestelse	...	0 %	...	0 %	-	0 %
Gjennomført kjønnslemlestelse	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Kategorier med 6 eller færre saker	...	0 %	...	0 %	10	1 %
Totalsum	759	100 %	891	100 %	1137	100 %

³⁶ Prosent tall rundes av til hele tall.

[< Tabelloversikt](#)**Tabell 5**

Antall saker fordelt på landbakgrunn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Syria	127	17 %	159	18 %	246	22 %
Irak	99	13 %	105	12 %	121	11 %
Pakistan	125	17 %	100	11 %	113	10 %
Somalia	103	14 %	139	16 %	102	9 %
Afghanistan	75	10 %	94	11 %	88	8 %
Russland	40	5 %	40	4 %	49	4 %
Norge	9	1 %	11	1 %	33	3 %
Eritrea	14	2 %	13	1 %	27	2 %
Palestina	17	2 %	14	2 %	24	2 %
Iran	16	2 %	15	2 %	22	2 %
Tyrkia	...	...	13	1 %	16	1 %
Sudan	17	2 %	16	2 %	15	1 %
Ukraina	...	...	11	1 %	15	1 %
Etiopia	8	1 %	10	1 %	14	1 %
India	9	1 %	7	1 %	12	1 %
Kongo	7	1 %	7	1 %	12	1 %
Marokko	...	...	8	...	7	1 %
Sør-Sudan	...	...	0	0 %	7	1 %
Sri Lanka	10	1 %	14	2 %	...	0 %
Kosovo	7	1 %	8	1 %	...	0 %
Land med 6 eller færre saker ³⁷	60	8 %	68	8 %	95	8 %
Ukjent	16	2 %	39	4 %	119	10 %
Totalsum	759	100 %	891	100 %	1137	100 %

³⁷ I 2023 var det 28 land som hadde 6 eller færre saker.

< Tabelloversikt

Tabell 6

Hvem henvendte seg om sakene?

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Barnevernstjenesten	127	17 %	136	15 %	203	18 %
Politiet	53	7 %	152	17 %	191	17 %
Utenriksstasjon med spesialutsending i integreringssaker	47	6 %	22	2 %	85	7 %
Mangfoldsrådgiver/skole med mangfoldsrådgiver	87	11 %	115	13 %	79	7 %
UDI	86	11 %	50	6 %	74	7 %
NAV	29	4 %	64	7 %	69	6 %
Krisesenter	56	7 %	69	8 %	60	5 %
IMDi	19	2 %	25	3 %	55	5 %
Skole uten mangfoldsrådgiver	40	5 %	17	2 %	41	4 %
Frivillige organisasjoner	16	2 %	37	4 %	38	3 %
Familie/venn av utsatte	24	3 %	27	3 %	38	3 %
Personen saken gjelder	24	3 %	15	2 %	31	3 %
Skolehelsetjenesten	17	2 %	16	2 %	31	3 %
Primærhelsetjenesten (utenom skole)	16	2 %	24	3 %	21	2 %
Spesialisthelsetjenesten	12	2 %	11	1 %	17	1 %
Flyktningetjenesten/introduksjonsprogram	23	3 %	36 ³⁹	3 %	17	1 %
Asylmottak	...	...	...	...	12	1 %
Bufetat (barnevernet)	11	1 %	...	0 %	8	1 %
Oppfølgingstjenesten	...	...	0	0 %	8	1 %
En norsk utenriksstasjon uten IR	...	...	...	...	7	1 %
Advokat	...	...	12	1 %	...	0 %
Utenriksdepartementet	15	2 %	16	2 %	...	0 %
Bufdir	8	1 %	...	0 %	...	0 %
Voksenopplæringen/introduksjonsprogram	8	1 %	...	1 %	...	0 %
Andre	21	3 %	26	3 %	30	3 %
Kategorier med 6 eller færre saker	20	3 %	21	2 %	22	2 %
Totalsum	759	100 %	891	100 %	1137	100 %

³⁹Flyktningetjenesten tok kontakt om 27 saker i 2022 og introduksjonsprogram tok kontakt om 9 saker.

[< Tabelloversikt](#)

Utlendingssakene

Tabell 7

Utlendingssakene fordelt på kjønn

	2021	2021 i %	2021	2021 i %	2023	2023 i %
Jente/ kvinne	172	71 %	189	78 %	202	67 %
Gutt/ mann	67	28 %	47	19 %	76	25 %
Ukjent	3	1 %	8	3 %	23	8 %
Totalsum	242	100 %	244	100 %	301	100 %

Tabell 8

Utlendingssakene fordelt på alder

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Over 18 år	182	75 %	177	73 %	185	61 %
Under 18 år	60	25 %	66	27 %	113	38 %
Ukjent	0	0 %	1	0 %	3	1 %
Totalsum	242	100 %	244	100 %	301	100 %

Tabell 9

Utlendingssakene fordelt på hovedbekymring

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Trusler/ vold	59	24 %	101	41 %	111	37 %
Frykt for tvangsekteskap	90	37 %	55	23 %	61	20 %
Ufrivillig opphold i utlandet	33	14 %	23	9 %	46	15 %
Negativ sosial kontroll	19	8 %	28	11 %	42	14 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet	18	7 %	12	5 %	13	4 %
Gjennomført tvangsekteskap	11	5 %	...	2 %	12	4 %
Frykt for barneekteskap	...	...	11	5 %	...	...
Barneekteskap (under 18 år på ekteskapsinngåelse)	...	...	...	...	...	...
Frykt for kjønnslemlestelse	...	...	...	...	...	...
Tvunget til å forbli i ekteskapet	...	...	...	...	...	...
Gjennomført kjønnslemlestelse	0	0	0	0 %	0	0 %
Kategorier med 6 eller færre saker	12	5 %	14	6 %	16	5 %
Totalsum	242	100 %	244	100 %	301	100 %

[< Tabelloversikt](#)**Tabell 10**

Utlendingssaker fordelt på landbakgrunn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Syria	31	13 %	51	21 %	71	23 %
Pakistan	53		39	16 %	39	13 %
Afghanistan	33	14 %	33	14 %	37	12 %
Irak	24	10 %	12	5 %	27	9 %
Eritrea	...	...	...	...	13	4 %
Ukraina	0	0 %	...	...	12	4 %
Palestina	...	...	0	0 %	8	3 %
Somalia	17	7 %	14	6 %	8	3 %
Iran	...	...	9	4 %	8	3 %
Russland	22	9 %	18	7 %	...	...
Sudan	9	4 %	...	...	...	...
Vet ikke	...	...	11	5 %	29	10 %
Land med 6 eller færre saker	53	20 %	57	23 %	49	16 %
Totalsum	242	100 %	244	100 %	301	100 %

Tabell 11

Hvem henvender seg i utlendingssakene

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Utlendingsdirektoratet (UDI)	79	33 %	46	19 %	65	22 %
Barnevernstjenesten	10	4 %	11	5 %	45	15 %
Utenriksstasjon med spesialutsending i integreringssaker	20	8 %	7	3 %	31	10 %
Politiet	21	9 %	24	10 %	27	9 %
NAV	...	...	9	4 %	25	8 %
IMDi	10	4 %	21	9 %	18	6 %
Mangfoldsrådgiver /skole med mangfoldsrådgiver	23	10 %	50	21 %	15	5 %
Krisesenter	15	6 %	8	3 %	15	5 %
Asylmottak	...	...	...	...	11	4 %
Primærhelsetjenesten	...	...	...	...	8	3 %
Familie/venn av den utsatte	7	3 %	...	...	0	0 %
Flyktningetjenesten	...	...	7	3 %	...	...
Frivillige organisasjoner	...	...	13	5 %	...	...
Personen saken gjelder	10	4 %	...	...	...	...
Utenriksdepartementet (UD)	14	6 %	10	4 %	...	...
Annet	10	4 %	7	3 %	8	3 %
Kategorier med 6 eller færre saker	23	10 %	31	8 %	33	11 %
Totalsum	242	100 %	244	100 %	301	100 %

[< Tabelloversikt](#)**Tabell 12**

Utlendingssaker fordelt på oppholdsstatus

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Familieinnvandring	52	22 %	56	23 %	82	27 %
Asyl	36	15 %	77	32 %	69	23 %
Norsk statsborgerskap som er referanseperson i familieinnvandringssak	70	29 %	36	15 %	46	15 %
Permanent opphold	35	15 %	24	10 %	21	7 %
EØS	...	...	9	4 %	11	4 %
Ulovlig opphold	...	...	...	...	11	4 %
Annet	25	10 %	22	9 %	27	9 %
Vet ikke	17	7 %	15	6 %	34	11 %
Kategorier med 6 eller færre saker	7	3 %	...	...	0	0 %
Totalsum	242	100 %	244	100 %	301	100 %

Utsatte i utlandet**Tabell 13**

Utsatte i utlandet fordelt på kjønn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Jente/kvinne	137	71 %	148	71 %	181	68 %
Gutt/mann	50	26 %	51	25 %	70	26 %
Ukjent	5	3 %	9	4 %	17	6 %
Totalsum	192	100 %	208	100 %	268	100 %

Tabell 14

Utsatte i utlandet fordelt på alder

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Over 18 år	76	40 %	58	28 %	173	65 %
Under 18 år	116	60 %	149	72 %	95	35 %
Ukjent	0	0 %	1	0 %	0	0 %
Totalsum	192	100 %	208	100 %	268	100 %

[< Tabelloversikt](#)**Tabell 15**

Utsatte i utlandet fordelt på hovedbekymring

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Ufrivillig opphold i utlandet	80	42 %	99	48 %	166	62 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet	40	21 %	41	20 %	35	13 %
Trusler/vold	20	10 %	30	14 %	33	12 %
Frykt for tvangsekteskap	27	14 %	9	4 %	14	5 %
Frykt for kjønnslemlestelse	10	5 %	19	9 %	7	3 %
Negativ sosial kontroll	7	4 %	...	...	...	...
Kategorier med 6 eller færre saker	8	4 %	10	5 %	13	5 %
Totalsum	192	100 %	208	100 %	268	100 %

Tabell 16

Utsatte i utlandet fordelt på landbakgrunn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Somalia	52	27 %	81	39 %	58	22 %
Irak	29	15 %	21	10 %	40	15 %
Syria	12	6 %	21	10 %	34	12 %
Russland	22	12 %	15	7 %	18	7 %
Pakistan	23	12 %	11	5 %	16	6 %
Palestina	...	...	10	5 %	14	5 %
Afghanistan	12	6 %	8	4 %	8	3 %
Eritrea	...	...	...	...	7	3 %
Sudan	9	5 %	8	4 %	...	...
Etiopia	...	...	7	3 %	...	...
Ukjent	...	2 %	...	...	30	11 %
Land med færre enn 6 saker	33	15 %	26	13 %	43	16 %
Totalsum	192	100 %	208	100 %	268	100 %

Saker som gjelder barn

Tabell 17

Kjønn i saker som gjelder barn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Jenter	229	68 %	285	67 %	368	62 %
Gutter	86	26 %	107	25 %	179	30 %
Ukjent	21	6 %	31	7 %	42	7 %
Totalsum	336	100 %	423	100 %	589	100 %

< Tabelloversikt

Tabell 18

Hovedbekymring i saker som gjelder barn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Trusler/vold	79	24 %	137	32 %	185	31 %
Ufrivillig opphold i utlandet	58	17 %	80	19 %	146	25 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet	85	25 %	73	17 %	85	14 %
Negativ sosial kontroll	39	12 %	49	12 %	81	14 %
Frykt for kjønnslemlestelse	31	9 %	44	10 %	38	6 %
Frykt for tvangsekteskap	20	6 %	16	4 %	31	5 %
Frykt for barneekteskap	21	6 %	21	5 %	15	3 %
Kategorier med færre enn 6 saker	...	1 %	...	1 %	8*	1 %
Totalsum	336	100 %	423	100 %	589	100 %

Tabell 19

Landbakgrunn i saker som gjelder barn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Syria	49	15 %	85	20 %	138	23 %
Somalia	73	22 %	102	24 %	67	11 %
Irak	61	18 %	53	13 %	64	11 %
Pakistan	30	9 %	23	5 %	35	6 %
Russland	22	7 %	16	4 %	32	5 %
Afghanistan	23	7 %	42	10 %	31	5 %
Norge	...	...	...	...	15	3 %
Sudan	14	4 %	9	2 %	13	2 %
Eritrea	...	...	...	...	13	2 %
Palestina	...	...	7	2 %	13	2 %
Etiopia	8	2 %	8	2 %	12	2 %
Iran	...	...	...	...	10	2 %
Kongo	...	...	...	...	9	2 %
Ukraina	0	0 %	...	...	9	2 %
Sør-Sudan	...	...	0	0 %	7	1 %
Tyrkia	0	0 %	...	...	7	1 %
Ukjent	8	2 %	22	5 %	52	9 %
Land med 6 eller færre saker	48	14 %	56	13 %	62	11 %
Totalsum	336	100 %	423	100 %	589	100 %

* Flyktningetjenesten tok kontakt om 27 saker i 2022 og introduksjonsprogram tok kontakt om 9 saker.

[< Tabelloversikt](#)**Tabell 20**

Hvem henvender seg til Kompetanseteamet i saker som gjelder barn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Barneverntjenesten	112	33 %	112	27 %	175	30 %
Politiet	15	45 %	78	18 %	98	17 %
Utenriksstasjon med spesialutsending i integreringssaker	27	8 %	9	2 %	53	9 %
Skole uten mangfoldsrådgiver	32	10 %	13	3 %	34	6 %
Mangfoldsrådgiver/ skole med mangfoldsrådgiver	36	11 %	48	11 %	30	5 %
Skolehelsetjenesten	14	4 %	10	2 %	28	5 %
NAV	...	...	29	7 %	27	5 %
IMDi	...	...	10	2 %	23	4 %
Utlendingsdirektoratet (UDI)	...	...	7	2 %	20	3 %
Familie/venn av utsatte	8	2 %	13	3 %	18	3 %
Frivillig organisasjon	...	...	11	3 %	14	2 %
Krisesenter	14	4 %	15	4 %	13	2 %
Flyktningetjenesten	...	...	13	3 %	9	2 %
Primærhelsetjenesten	10	3 %	15	4 %	8	1 %
Utenriksdepartementet (UD)	12	4 %	11	3 %	0	0 %
Bufetat (statlig barnevern)	11	3 %	...	...	...	...
Utenriksstasjon uten spesialutsending i integreringssaker	...	...	0	0 %	...	...
Annen	...	...	10	2 %	8	1 %
Kategorier med 6 eller færre saker	45	14 %	19	4 %	31	5 %
Totalsum	336	100 %	423	100 %	589	100 %

[< Tabelloversikt](#)**Tall per landbakgrunn fordelt på hovedbekymring, kjønn og alder****Syria****Tabell 21:**

Syria - Alder

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Over 18 år	77	60, %	74	47 %	108	44 %
Under 18 år	49	39 %	85	53 %	138	56 %
Ukjent	1	1 %	0	0 %	0	0 %
Totalsum	127	100 %	159	100 %	246	100 %

Tabell 22:

Syria - Kjønn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Jente/ kvinne	92	72 %	118	74 %	173	70 %
Gutt/ mann	29	23 %	32	20 %	64	26 %
Ukjent	6	5 %	9	6 %	9	3 %
Totalsum	127	100 %	159	100 %	246	100 %

Tabell 23:

Syria - Hovedbekymring

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Trusler/vold	60	47 %	58	36 %	109	44 %
Negativ sosial kontroll	22	17 %	41	26 %	45	18 %
Ufrivillig opphold i utlandet	...	...	12	7 %	39	16 %
Frykt for tvangsekteskap	15	12 %	14	9 %	25	10 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet	...	...	18	11 %	15	6 %
Frykt for barneekteskap	12	9 %	9	7 %	...	...
Kategorier med 6 eller færre saker	18	15 %	7	4 %	13	5 %
Totalsum	127	100 %	159	100 %	246	100 %

Irak**Tabell 24:**

Irak - Alder

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Over 18 år	38	38,4 %	52	49,5 %	57	47 %
Under 18 år	61	61,6 %	53	50,5 %	64	53 %
Totalsum	99	100 %	105	100 %	121	100 %

< Tabelloversikt

Tabell 25:

Irak- Kjønn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Jente/ kvinne	81	82 %	75	71 %	92	76 %
Gutt/ mann	15	15 %	26	25 %	21	17 %
Ukjent	3	3 %	4	4 %	8	7 %
Totalsum	99	100 %	105	100 %	121	100 %

Tabell 26:

Irak - Hovedbekymring

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Trusler/vold	39	40 %	62	59 %	53	44 %
Ufrivillig opphold i utlandet	13	13 %	16	15 %	32	26 %
Negativ sosial kontroll	7	7 %	7	7 %	16	13 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet	22	22 %	8	7 %	7	6 %
Frykt for tvangsekteskap	15	15 %	7	7 %	...	...
Kategorier med 6 eller færre saker	3	3 %	5	5 %	13	11 %
Totalsum	99	100 %	105	100 %	121	100 %

Pakistan**Tabell 27:**

Pakistan - Alder

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Over 18 år	95	76 %	77	77 %	78	69 %
Under 18 år	30	24 %	23	23 %	35	31 %
Totalsum	125	100 %	100	100 %	113	100 %

Tabell 28:

Pakistan- Kjønn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Jente/ kvinne	97	78 %	80	80 %	83	73 %
Gutt/ mann	28	22 %	20	20 %	28	25 %
Ukjent	0	0 %	0	0 %	2	2 %
Totalsum	125	100 %	100	100 %	113	100 %

< Tabelloversikt

Tabell 29:
Pakistan - Hovedbekymring

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Frykt for tvangsekteskap	50	40 %	35	35 %	36	32 %
Trusler/vold	36	29 %	30	30 %	36	32 %
Negativ sosial kontroll	8	6 %	14	14 %	18	16 %
Ufrivillig opphold i utlandet	8	6 %	...	...	8	7 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet	12	10 %	8	8 %	7	6 %
Kategorier med 6 eller færre saker	11	9 %	13	13 %	8	7 %
Totalsum	125	100 %	100	100 %	113	100 %

Somalia**Tabell 30:**
Somalia - Alder

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Over 18 år	30	29 %	36	26 %	35	34 %
Under 18 år	73	71 %	102	73 %	67	66 %
Ukjent	0	0 %	1	1 %	0	0 %
Totalsum	103	100 %	139	100 %	102	100 %

Tabell 31:
Somalia - Kjønn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Jente/ kvinne	72	70 %	107	77 %	71	70 %
Gutt/ mann	26	5 %	29	21 %	28	27 %
Ukjent	5	25 %	3	2 %	3	3 %
Totalsum	103	100 %	139	100 %	102	

Tabell 32:
Somalia - Hovedbekymring

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Ufrivillig opphold i utlandet	23	22 %	40	29 %	43	42 %
Frykt for kjønnslemlestelse	12	12 %	29	21 %	19	19 %
Trusler/vold	7	7 %	21	15 %	18	18 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet	40	39 %	25	18 %	12	12 %
Negativ sosial kontroll	7	7 %	15	11 %	...	...
Kategorier med 6 eller færre saker	14	13 %	9	6 %	10	10 %
Totalsum	103	100 %	139	100 %	102	100 %

[< Tabelloversikt](#)**Afghanistan****Tabell 33:**

Afghanistan - Alder

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Over 18 år	50	68,5 %	52	55,3 %	57	65 %
Under 18 år	23	31,5 %	42	44,7 %	31	35 %
Totalsum	73	100 %	94	100 %	88	100 %

Tabell 34:

Afghanistan - Kjønn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Jente/ kvinne	51	70 %	65	69 %	51	58 %
Gutt/ mann	22	30 %	23	25 %	35	40 %
Ukjent	0	0 %	6	6 %	2	2 %
Totalsum	73	100 %	94	100 %	88	100 %

Tabell 35:

Afghanistan - Hovedbekymring

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Trusler/vold	19	26 %	53	56 %	34	39 %
Frykt for tvangsekteskap	23	32 %	12	13 %	21	24 %
Negativ sosial kontroll	12	16 %	8	9 %	13	15 %
Ufrivillig opphold i utlandet	7	10 %	...	...	9	10 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet	...	...	7	7 %	...	...
Frykt for barneekteskap	...	...	9	10 %	...	...
Kategorier med 6 eller færre saker	12	16 %	5	5 %	11	12 %
Totalsum	73	100 %	94	100 %	88	100 %

Russland**Tabell 36:**

Russland - Alder

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Over 18 år	18	45 %	24	60 %	17	35 %
Under 18 år	22	55 %	16	40 %	32	65 %
Totalsum	40	100 %	40	100 %	49	100 %

[< Tabelloversikt](#)**Tabell 37:**
Russland - Kjønn

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Jente/ kvinne	32	80 %	29	72 %	35	71 %
Gutt/ mann	8	20 %	7	18 %	12	25 %
Ukjent	0	0 %	4	10 %	2	4 %
Totalsum	40	100 %	40	100%	49	100 %

Tabell 38:
Russland - Hovedbekymring

	2021	2021 i %	2022	2022 i %	2023	2023 i %
Ufrivillig opphold i utlandet	16	40 %	7	18 %	21	43 %
Trusler/vold	14	35 %	26	64 %	19	39 %
Frykt for ufrivillig opphold i utlandet	8	20 %	...	...	...	...
Kategorier med 6 eller færre saker	2	5 %	7	18 %	9	18 %
Totalsum	40	100 %	40	100 %	49	100 %

Vedlegg 2

Oversikt over kompetanse- heving og kjennskaps- arbeid i 2023

[< Innholdsfortegnelse](#)

Oversikt over kompetanseheving og kjennskapsarbeid i 2023

Målgruppe	Arrangør	Hva
Barnevernsansatte nasjonalt	Buudir	Buffer, podkast episode om Kompetanseteamet og ufrivillige opphold i utlandet
Barnevernstjeneste i en bydel i Oslo	Barnevernstjenesten i en bydel i Oslo	Foredrag (fysisk) om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og barnefaglig arbeid
Barnevernstjenesten i en kommune	Barne- og familieetaten i Oslo	Foredrag (fysisk) om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og barnefaglig arbeid
Barnevernstjeneste i en kommune	Barnevernstjenesten	Foredrag (digitalt) om fenomenforståelse og negativ sosial kontroll i trossamfunn
Barnevernstjeneste i en kommune	IMDi	Foredrag (fysisk) på fagdag, om fenomenforståelse og barneperspektivet i sakene
Barnevernstjenesten i flere kommuner	Statsforvalteren i Nordland	Fagdag (fysisk) om fenomen, barneperspektivet, sikkerhet og familiearbeid
Barnevernstjeneste, interkommunal	Barnevernstjenesten	Foredrag (fysisk) om fenomenforståelse
Befolkningen i en kommune	Krisesenteret i en kommune	Foredrag (fysisk) om Kompetanseteamet, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll i trossamfunn
Befolkningen/ungdom	Ung.no	Informasjon på sosiale medier om kjønnslemlestelse (Digitalt)
Bo- og støttetilbudene	Buudir	Fagdag (fysisk) for bo- og støttetilbudene
Endringsagenter	RVTS vest	Foredrag (digitalt) om Kompetanseteamet, fenomenforståelse og erfaring med enkeltsaker
Endringsagenter	RVTS øst	Foredrag (fysisk) om Kompetanseteamet og fenomenforståelse med vekt på tvangsekteskap
Endringsagenter	RVTS øst	Foredrag (hybrid) om Kompetanseteamet, fenomenforståelse og tiltak i NAV

[< Innholdsfortegnelse](#)

Målgruppe	Arrangør	Hva
Endringsagenter	RVTS øst	Foredrag (fysisk) om Kompetanseteamet og fenomenforståelse med vekt på tvangsekteskap
Frivillige organisasjoner - brukernetverk	UDI	Foredrag (fysisk)
Frivillig organisasjon i Bergen	Frivillig organisasjon	Foredrag (fysisk) om Kompetanseteamet, erfaringer fra saker og fenomen
ICDP- foreldreveiledere i region Sør	Spisskompetansemiljøet for foreldrestøtte, Bufetat Sør	Foredrag (fysisk) om fenomenforståelse og håndtering av saker
IMDi	IMDi	Foredrag (fysisk) om negativ sosial kontroll i trossamfunn, utfordringer og erfaringer i arbeidet.
IMDi	IMDi	Foredrag (fysisk) om de særskilte tjenestene på feltet og om æresrelatert vold.
Krisesenter i en kommune	Krisesenteret	Foredrag (fysisk) om negativ sosial kontroll i trossamfunn
Mangfoldsrådgivere	IMDi	Foredrag (fysisk) om fenomen og lovverk
NAV i en bydel	NAV i en bydel	Foredrag (fysisk) om fenomenforståelse og håndtering av saker i NAV
NAV i en kommune	NAV i en kommune	Foredrag (hybrid) om fenomenforståelse og håndtering av saker i NAV
NAV i en kommune	NAV i en kommune	Foredrag (fysisk) om fenomenforståelse og håndtering av saker i NAV
NAV i en kommune	NAV i en kommune	Foredrag (fysisk) om fenomenforståelse og håndtering av saker i NAV
NAV i et fylke	NAV i et fylke	Foredrag (hybrid) om fenomenforståelse og håndtering av saker i NAV

< Innholdsfortegnelse

Målgruppe	Arrangør	Hva
NAV-ledere i et fylke	Statsforvalteren	Foredrag (digitalt) om fenomenforståelse og håndtering av saker i NAV
NOK i et fylke – lavterskel hjelpetilbud for personer utsatt for seksuelle overgrep	NOK i et fylke	Foredrag (digitalt) om Kompetanseteamet, fenomenforståelse, om seksuelle overgrep i en æreskontekst og i trossamfunn
Nordisk nettverk	IMDi	Foredrag (fysisk) om Kompetanseteamets arbeid med æresrelatert vold og negativ sosial kontroll
Politiet i øst-politidistrikt	Øst-politidistrikt	Foredrag (fysisk) om håndtering av æreskriminalitet i politiet
Politiet i øst-politidistrikt	Øst-politidistrikt	Foredrag (fysisk) om håndtering av æreskriminalitet i politiet
Politiet i øst-politidistrikt	Øst-politidistrikt	Foredrag (fysisk) om håndtering av æreskriminalitet i politiet
Primærhelsetjenesten i en kommune	Primærhelsetjenesten i en kommune	Fagdag (fysisk) om kjønnslemlestelse.
Religiøse ledere	Universitetet i Oslo	Foredrag (fysisk) om barnevernstjenestens arbeid og hvordan religiøse ledere kan være brobyggere
Religiøse ledere	Universitetet i Oslo	Foredrag
Spesialisthelsetjenesten	Helsedirektoratet	Foredrag (digitalt) om Kompetanseteamet og fenomenene
Spesialisthelsetjenesten i en kommune	Kompetanseteamet	Foredrag (digitalt) og saksdrøfting. Om Kompetanseteamet, fenomenforståelse og håndtering av saker
Statsforvalteren (en avdeling) i et fylke	Kompetanseteamet	Informasjon (fysisk) om Kompetanseteamet, hvordan teamet arbeider og erfaring fra arbeid med enkeltsaker
Studenter	Nord Universitet	Foredrag (digitalt) om Kompetanseteamet og fenomenforståelse
Svensk myndighet for delaktighet	Bufdir	Foredrag (fysisk) om Kompetanseteamet, erfaring fra sakene og fenomen

< Innholdsfortegnelse

Målgruppe	Arrangør	Hva
Svensk myndighet for familjerätt och föräldraskapsstöd og representanter fra Sosialstyrelsen	Bufo	Foredrag (fysisk) om Kompetanseteamet, hvordan vi jobber og erfaringer fra saker
Svenske myndigheter - Riksdagen	Glem aldri Pela og Fadime - GAPF	Foredrag (fysisk) om Kompetanseteamet og arbeid med saker som gjelder ufrivillig opphold i utlandet.
Tverrfaglig, flere tjenester i Agder fylke	Kompetanseteamet, IMDi sitt fagteam, RVTS sør	Fagdag (fysisk) om fenomenforståelse, de særskilte tjenestene og hvordan de kan bistå, forebygging, kartlegging og håndtering
Tverrfaglig, flere tjenester i en bydel i Oslo	Mangfoldsrådgivere i en bydel i Oslo	Foredrag (fysisk) om negativ sosial kontroll og psykisk helse
Tverrfaglig, flere tjenester i en kommune	Flyktningetjeneste i en kommune	Fagdag (fysisk) om Kompetanseteamet og fenomenforståelse
Tverrfaglig, flere tjenester i en kommune	IMDi	Foredrag (fysisk) på fagdag om ufrivillig opphold i utlandet, om forebygging og håndtering av sakene, og hvordan Kompetanseteamet kan bistå
Tverrfaglig, flere tjenester i en kommune	Kompetanseteamet, RVTS sør, Hjelpekilden	Fagdag (fysisk) om negativ sosial kontroll og vold i trossamfunn, fenomen, barneperspektivet og de utsattes erfaringer
Tverrfaglig, flere tjenester i en kommune	Mangfoldsrådgivere	Foredrag (fysisk) om håndtering av saker som omhandler æresrelatert vold og negativ sosial kontroll i NAV og UDI
Tverrfaglig, flere tjenester i fylkeskommune	Fylkeskommune	Foredrag (digitalt) om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold
Tverrfaglig, flere tjenester i fylkeskommune	Fylkeskommune og IMDi	Foredrag (fysisk) på fagdag om Kompetanseteamet og fenomenforståelse.
Tverrfaglig, flere tjenester i Innlandet fylke	Innlandsnettverket og Statsforvalteren	Foredrag (fysisk) om Kompetanseteamet, bo- og støttetilbudet, fenomenforståelse, forebygging og kartlegging.
Tverrfaglig, flere tjenester i kommunene	NAV i fem kommuner	Paneldebatt (fysisk), informasjon om Kompetanseteamet
Tverrfaglig, flere tjenester nasjonalt	Bufo, TryggEst	Foredrag (digitalt) om æresrelatert vold og sårbare voksne, og negativ sosial kontroll i trossamfunn
Tverrfaglig, flere tjenester nasjonalt	Mannsutvalget	Foredrag (hybrid) og gutters og menns doble rolle som utøvere og ofre for vold og kontroll.

< Innholdsfortegnelse

Målgruppe	Arrangør	Hva
Tverrfaglig, flere tjenester i Nordland fylke	Nordlandsnettverket	Foredrag (digitalt) om Kompetanseteamet, bo- og støttetilbudet, håndtering av saker og ufrivillig opphold i utlandet
Tverrfaglig, flere tjenester og organisasjoner i nasjonalt nettverk	NKVTS	Foredrag (fysisk) om kjønnslemlestelse og Kompetanseteamets erfaring med saker.
Tverrfaglig, flere tjenester i region sør	RVTS sør	Foredrag (fysisk) om Kompetanseteamet og hvordan forebygge og håndtere saker som gjelder ufrivillig opphold i utlandet.
Tverrfaglig, flere tjenester i region øst	RVTS øst	Foredrag (fysisk) om kjønnslemlestelse og helsehjelp ved gjennomført kjønnslemlestelse
Tverrfaglig, flere tjenester i region øst	RVTS Øst	Foredrag (hybrid) om fenomenforståelse og tverretattlig samarbeid i saker som omhandler æresrelatert vold
Tverrfaglig, flere tjenester i region øst	RVTS øst/Bufdir (TryggEst)	Foredrag (hybrid) om risikoutsatte voksne og tvangsekteskap
Tverrfaglig, flere tjenester i Telemark og Vestfold fylke	Kompetanseteamet, RVTS sør, Hjelpeskilden, mangfoldsrådgiver	Fagdag (fysisk) om negativ sosial kontroll og vold i trossamfunn, fenomen, barneperspektivet og de utsattes erfaringer
UNE	UNE	Foredrag (fysisk) om fenomenforståelse og avdekking av tvangsekteskap
Voksenopplæring og flyktningetjeneste	UDI	Foredrag (digitalt) om Kompetanseteamet, fenomen håndtering av saker.
Østlandsnettverket	RVTS øst	Foredrag (fysisk) om Kompetanseteamet og vurderinger av risiko for kjønnslemlestelse

**Kontakt Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll
og æresrelatert vold**

Telefon: 478 090 50 (mandag–fredag kl. 9–15)

E-post: Kompetanseteamet@bufdir.no

på Kompetanseteamet.no

Kompetanseteamet

mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse
& negativ sosial kontroll

Postadresse:

Postboks 2233
3103 Tønsberg

Besøksadresse:

Fredrik Selmers vei 3
0663 Oslo

Sentralbord:

466 15 000